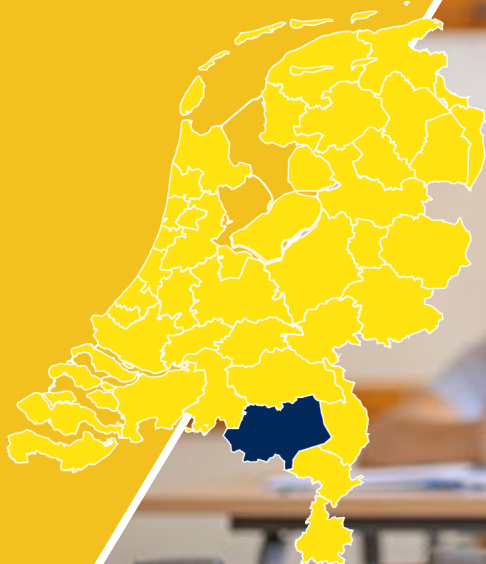

**BESTRIJDEN
SCHOOLVERZUIM
EN VOORTIJDIG
SCHOOLVERLATEN**

Regionaal jaarverslag Leerplicht/RMC **2019-2020**

Zuidoost-Brabant

Voorwoord

Beste lezer,

Het schooljaar 2019 – 2020 is een bijzonder schooljaar geworden. Een van de maatregelen bij de aanpak van het coronavirus betrof het sluiten van alle scholen. Een ingrijpende maatregel met een grote impact op leerlingen/studenten, onderwijspersoneel en ouders. En ook op de werkzaamheden van leerplicht/RMC.

In heel korte tijd werd afstandsonderwijs door scholen georganiseerd en werden leerlingen waar nodig voorzien van devices om het afstandsonderwijs te kunnen volgen. Een geweldig resultaat. Samenwerking tussen onderwijs – leerplicht/RMC – wijkteams – GGD werd geïntensiveerd om alle leerlingen in beeld te hebben en te houden.

In de periode maart tot einde schooljaar kon de Leerplichtwet, als gevolg van de gehele en/of gedeeltelijke sluiting van scholen, niet gehandhaafd worden en hoefden scholen ongeoorloofd verzuim niet te melden. Om te voorkomen dat kinderen en jongeren uit beeld zouden raken heeft leerplicht/RMC met de scholen afgesproken dat leerlingen waarmee zij moeilijk contact konden krijgen toch zouden melden. Bij deze leerlingen is leerplicht/RMC vervolgens aan de deur gegaan.

In het schooljaar 2019-2020 zijn ook de eerste gevolgen van corona op de arbeidsmarkt zichtbaar geworden. Voortijdig schoolverlaters krijgen het naar verwachting de komende jaren moeilijker dan ooit.

Het zal duidelijk zijn dat corona van invloed is op de cijfers en resultaten die vermeld worden in dit jaarverslag. Ook gedurende het schooljaar 2020-2021 zal het coronavirus van invloed zijn op het onderwijs en de werkzaamheden van leerplicht/RMC.

Wij blijven ons samen met de scholen, ouders, leerlingen en partners inzetten voor het voorkomen van schoolverzuim en schooluitval.

Namens de Bestuurscommissie GGD Bestrijding schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten

Stijn Steenbakkers

RMC: Regionale Meld- en Coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten. Doel van de RMC-functie is het scheppen van voorwaarden voor jongeren om de voor hen hoogst haalbare en meest passende onderwijs- en/of arbeidsmarktpositie te bereiken. Het betreft hier jongeren tot 23 jaar.

Inhoudsopgave

<u>Centrale leerlingen-registratie: de bron van het jaarverslag</u>	4
<u>Leerplicht en kwalificatieplicht</u>	5
• <u>Relatief verzuim</u>	8
• <u>Haltstraf en Justitiële afdoeningen</u>	16
• <u>Vrijstellingen</u>	21
• <u>Absoluut verzuim</u>	26
• <u>Contact en inzet leerplicht</u>	28
<u>Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (RMC)</u>	31
• <u>Verzuim 18+</u>	36
• <u>RMC-loopbaanbegeleiding vsv'ers</u>	39
• <u>Huisbezoeken vsv'ers</u>	44
• <u>Jongeren in een kwetsbare positie</u>	48
<u>Samenvatting jaarverslag LP/RMC 2019/2020 en vooruitblik</u>	52

Centrale leerlingenregistratie: de bron van het jaarverslag

De cijfers in dit jaarverslag hebben betrekking op jongeren* die in schooljaar 2019-20 in de 21 gemeenten in de regio Zuidoost-Brabant woonden en zijn gebaseerd op gegevens uit de regionale Centrale Leerlingenregistratie (CLR).

In dit registratiesysteem zijn alle jongeren opgenomen waar de Leerplichtwet 1969 en de RMC wet- en regelgeving op van toepassing zijn. Dit betreft alle leerplichtige en kwalificatieplichtige jongeren in de leeftijd van 5 tot 18 jaar en jongeren zonder startkwalificatie in de leeftijd van 18 tot 23 jaar. In het registratiesysteem registreren de leerplichtambtenaren en de RMC-loopbaanbegeleiders alle meldingen die bij hen over jongeren gedaan worden en de acties die daarop ingezet worden. Een gedeelte van deze gegevens moet door alle gemeenten jaarlijks bij het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap aangeleverd worden.

Sinds 1 januari 2019 wordt gewerkt met het nieuwe Centrale Leerlingenregistratiesysteem, JeugdVolgSysteem (JVS). Dit resulteert in een trendbreuk in aantallen t.o.v. voorgaande (school)jaren. In de conversie van het oude naar het nieuwe systeem is niet alles overgezet en worden sommigen werkprocessen, bijv. absoluut en relatief verzuim, automatisch aangemaakt. Dit leidt tot accuratere cijfers, maar maakt vergelijking met eerdere schooljaren slechts beperkt mogelijk. Schooljaar 2019-2020 is het eerste volledige schooljaar waarin in JVS wordt geregistreerd. Dit schooljaar kan gezien worden als nulmeting. Vanaf schooljaar 2020-2021 is een goede en betrouwbare vergelijking mogelijk.

**Namen in dit verslag zijn wegens privacy gefingeerd.*

Leerplicht en kwalificatieplicht

Leerplicht

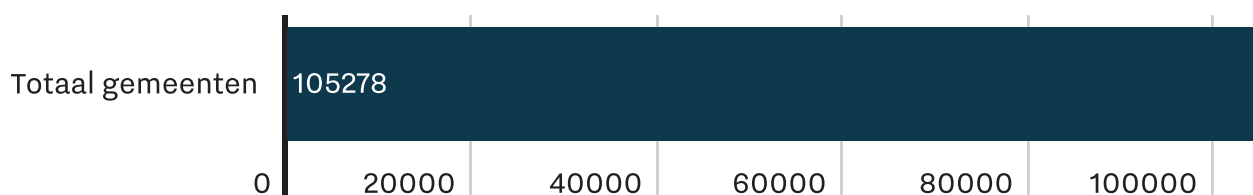
Alle kinderen tussen vijf en zestien jaar die in Nederland wonen zijn leerplichtig. Zij moeten onderwijs volgen op de school waar ze staan ingeschreven. De leerplicht duurt tot en met het einde van het schooljaar waarin het kind zestien jaar wordt. De leerplichtambtenaar houdt toezicht op naleving van de Leerplichtwet.

Kwalificatieplicht

Met de kwalificatieplicht wordt de leerplicht verlengd tot de dag dat de leerling een startkwalificatie heeft gehaald, of tot de dag dat de leerling achttien jaar wordt. Een startkwalificatie is (minimaal) een vwo-diploma, havo-diploma of een mbo-diploma op niveau 2 of hoger.

Op 1 augustus 2019 woonden er 105.278 leerplichtige en kwalificatieplichtige jongeren (5 tot 18 jaar) in de regio Zuidoost-Brabant

De meeste jongeren gaan gewoon naar school en komen niet in contact met de leerplichtambtenaar.

Voor in totaal 6461 leerlingen (6%) in de regio is in schooljaar 2019-2020 contact geweest met leerplicht, bijvoorbeeld wegens verzuim, het aanvragen van verlof, een vrijstelling of via een leerlingbespreking. Dit zijn er 621 meer dan in 2018-2019. Met name als gevolg van corona hebben scholen, ouders en wijkteams vaker contact opgenomen met leerplicht met zorgen en vragen over schoolgang.

Relatief verzuim

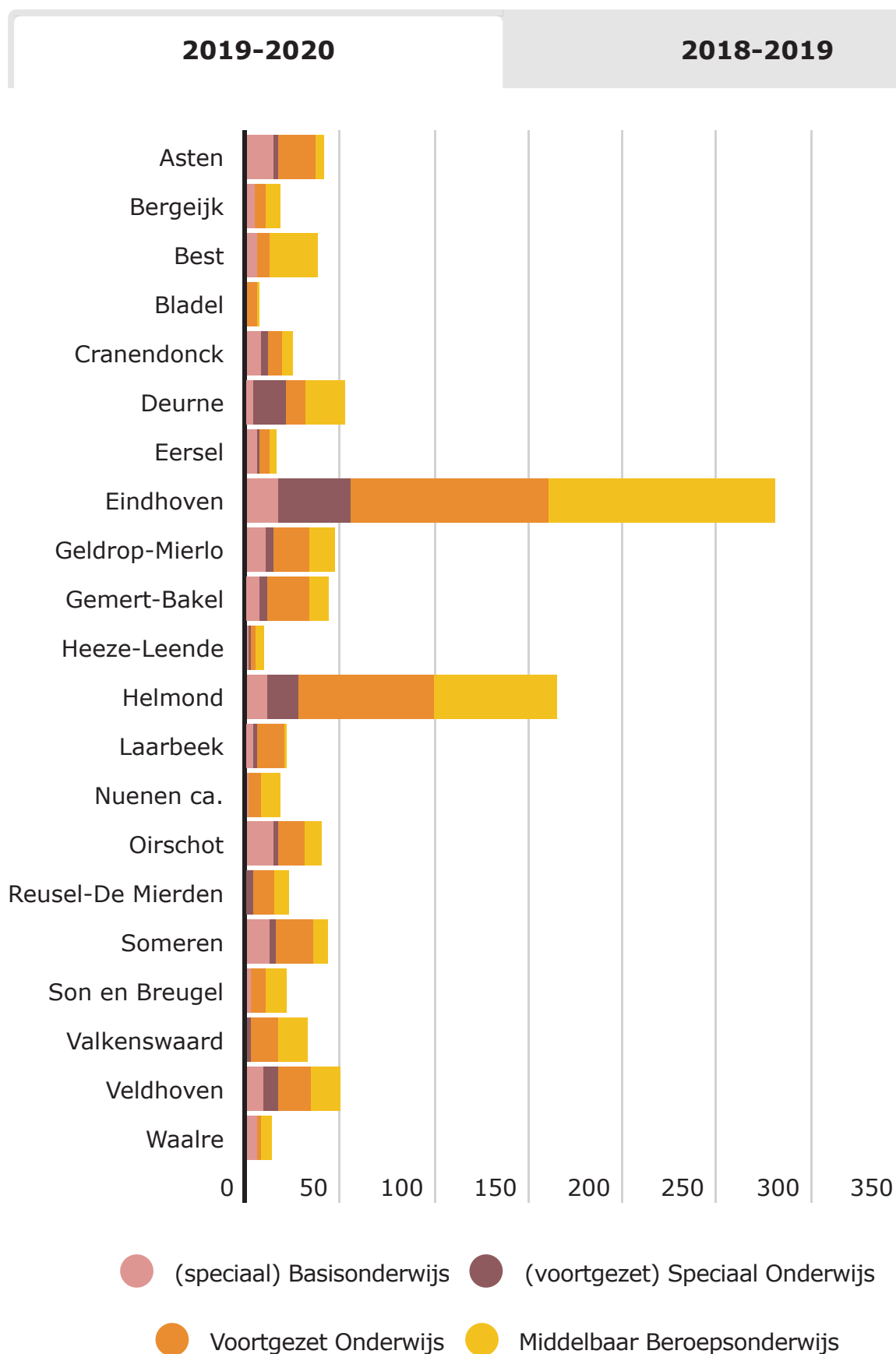
Voorkomen van schooluitval is de belangrijkste reden om schoolverzuim aan te pakken. Het is een wettelijke taak die geldt voor elke Nederlandse gemeente.

Scholen zijn verplicht een verzuimmelding te doen als een leerling in een periode van vier opeenvolgende lesweken 16 uur ongeoorloofd afwezig is (wettelijk verzuim).

Schoolverzuim is vaak een signaal van achterliggende problematiek. De leerplichtambtenaar werkt volgens de landelijk ingevoerde Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS). Kenmerkend voor deze methodiek is de sterke nadruk op preventie en vrijwillige jeugdhulp als effectief middel om verzuim tegen te gaan.

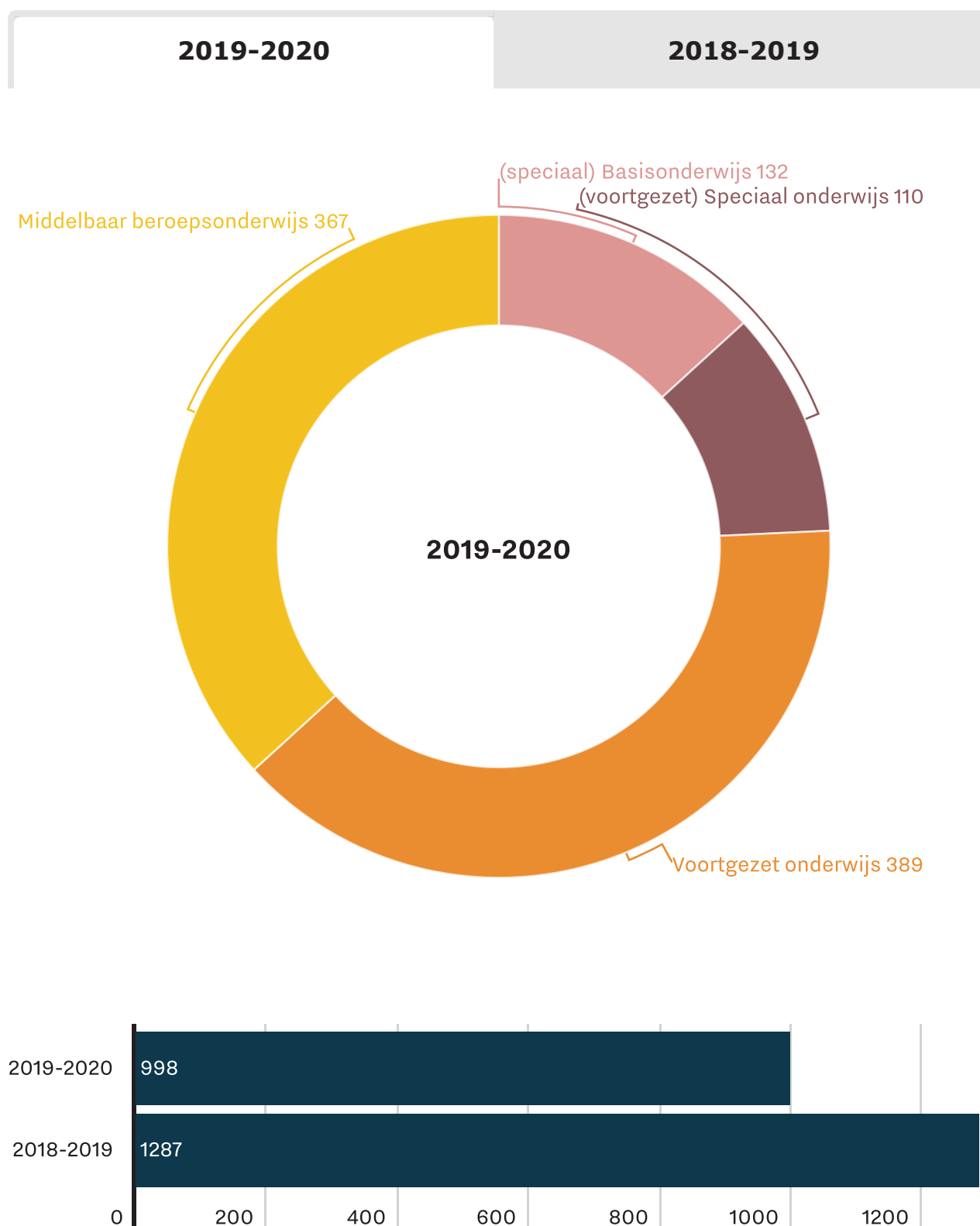

Meldingen wettelijk verzuim per gemeente en schoolsoort

Bron: leerplichttelling.

Totaal meldingen wettelijk verzuim per schoolsoort

Bron: leerplichttelling. (Aantallen betreffen unieke leerlingen. Jongeren die voor meerdere verzuimsoorten een melding hebben, worden 1 keer meegeteld.)

Leerplicht heeft met scholen afgesproken dat verzuim al gemeld wordt voordat er sprake is van wettelijk verzuim. Hierdoor kan leerplicht vroegtijdig en preventief reageren op verzuim.

Deze meldingen vallen onder de noemer 'overig verzuim'. Om verzuim terug te dringen neemt leerplicht deel aan zorg- en adviesteams en multidisciplinaire overleggen waaraan ook andere externe partijen zoals schoolmaatschappelijk werk en GGD deelnemen.

Naar aanleiding van een verzuimmelding ontvangen ouders en leerlingen een waarschuwing waarbij afspraken worden gemaakt om het verzuim te stoppen.

Een waarschuwing blijkt een effectief middel om beginnend verzuim te stoppen. 1179 jongeren kregen in 2018-2019 een waarschuwing. 392 (33%) van hen verzuimden opnieuw in 2019-2020.

Corona

Als gevolg van corona zijn scholen van 15 maart tot 1 juli een periode geheel of gedeeltelijk gesloten geweest. Dit betekende dat het grootste deel van de leerlingen in het primair onderwijs, voortgezet onderwijs en mbo in plaats van onderwijs op school, geheel of gedeeltelijk onderwijs op afstand heeft gevolgd. Alleen voor kinderen van ouders in cruciale beroepsgroepen en voor kinderen in een risicovolle thuissituatie werd een uitzondering gemaakt.

Doordat scholen van overheidswege gesloten waren, was het niet mogelijk de leerplichtwet te handhaven in deze periode. Om te voorkomen dat kinderen en jongeren uit beeld zouden raken, is met de scholen afgesproken dat er meldingen 'overig verzuim' gedaan konden worden over leerlingen waarmee scholen geen of moeilijk contact kregen. Concreet betrof dit leerlingen die niet inlogden om online lessen te volgen of die geen huiswerk maakten.

In totaal hebben scholen vanaf 15 maart 502 verzuimmeldingen gedaan. Naar aanleiding van deze meldingen heeft leerplicht in eerste instantie telefonisch contact opgenomen met ouders en leerlingen. Veelal kwam contact met school weer tot stand en werd weer deelgenomen aan het afstandsonderwijs. Bij zorgen of angst gerelateerd aan corona is de GGD of het wijkteam ingezet.

Bij ouders en leerlingen waarmee leerplicht telefonisch geen contact kreeg, zijn deurbezoeken afgelegd. In totaal zijn 71 van dergelijke deurbezoeken afgelegd. Ouders, leerlingen en scholen waardeerden de proactieve benadering van leerplicht.

Wettelijk verzuim =

minimaal 16 uur verzuim gedurende een periode van vier opeenvolgende lesweken

Luxe verzuim =

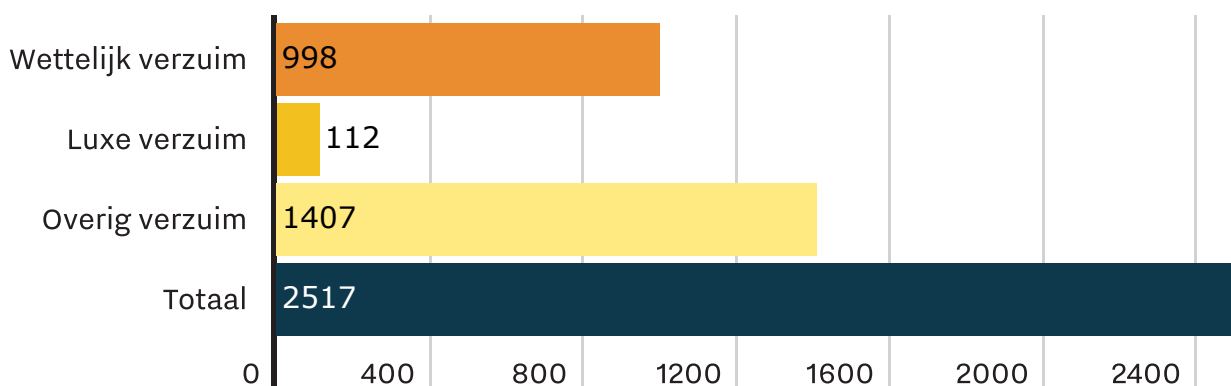
vakantie buiten de schoolvakanties zonder toestemming van school of leerplicht

Overig verzuim =

verzuim zonder geldige reden minder dan 16 uur in 4 weken tijd

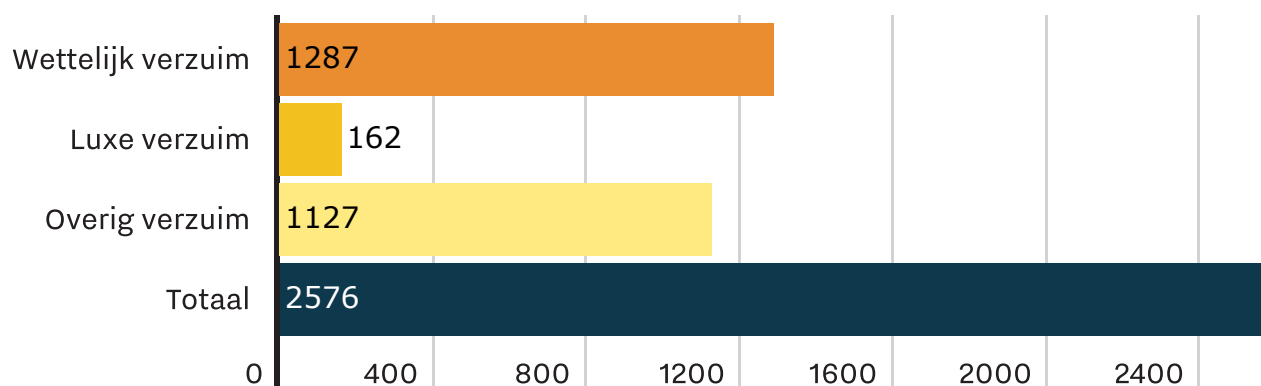

Totaal verzuim schooljaar 2019-2020

Bron: CLR (Aantallen betreffen unieke leerlingen. Jongeren die voor meerdere verzuimsoorten een melding hebben, worden 1 keer meegeteld.)

Totaal verzuim schooljaar 2018-2019

Bron: CLR (Aantallen betreffen unieke leerlingen. Jongeren die voor meerdere verzuimsoorten een melding hebben, worden 1 keer meegeteld.)

Wat valt op?

Als gevolg van corona is het aantal meldingen wettelijk verzuim (16 uur of meer verzuim in 4 weken tijd) afgenomen en het aantal meldingen overig verzuim flink toegenomen.

Het totaal aantal verzuimmeldingen is licht afgenomen. Ongeoorloofd verzuim wordt door de meeste scholen tijdig en goed gemeld bij leerplicht.

Haltstraf en Justitiële afdoeningen

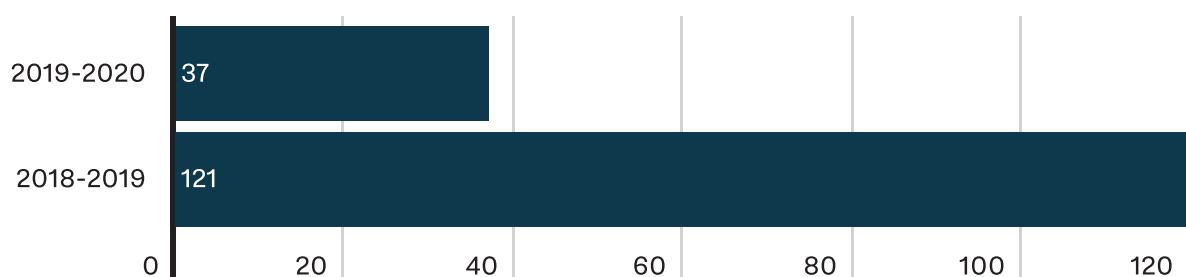
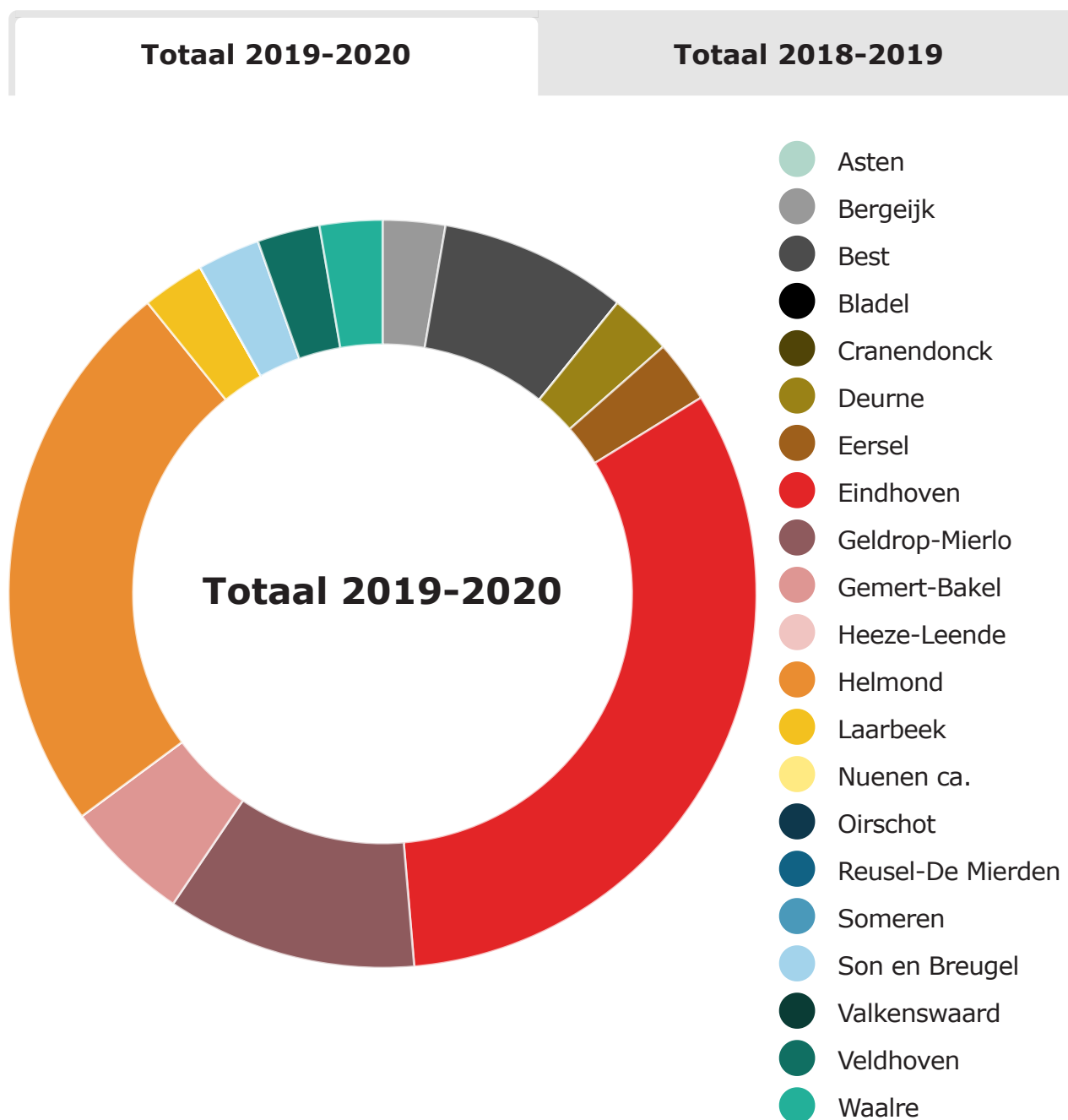
Als preventieve maatregelen niet het gewenste resultaat hebben, kan de leerplichtambtenaar overgaan tot handhaving door een Halt-straf in te zetten of een proces-verbaal op te maken.

Halt-afdoening

Bij ongeoorloofd of veelvuldig te laat komen wordt voor leerplichtige jongeren een Halt-straf ingezet om een duidelijk signaal te geven dat hij of zij op school hoort te zitten. Bij Bureau Halt krijgen jongeren een leerstraf soms in combinatie met een werkstraf.

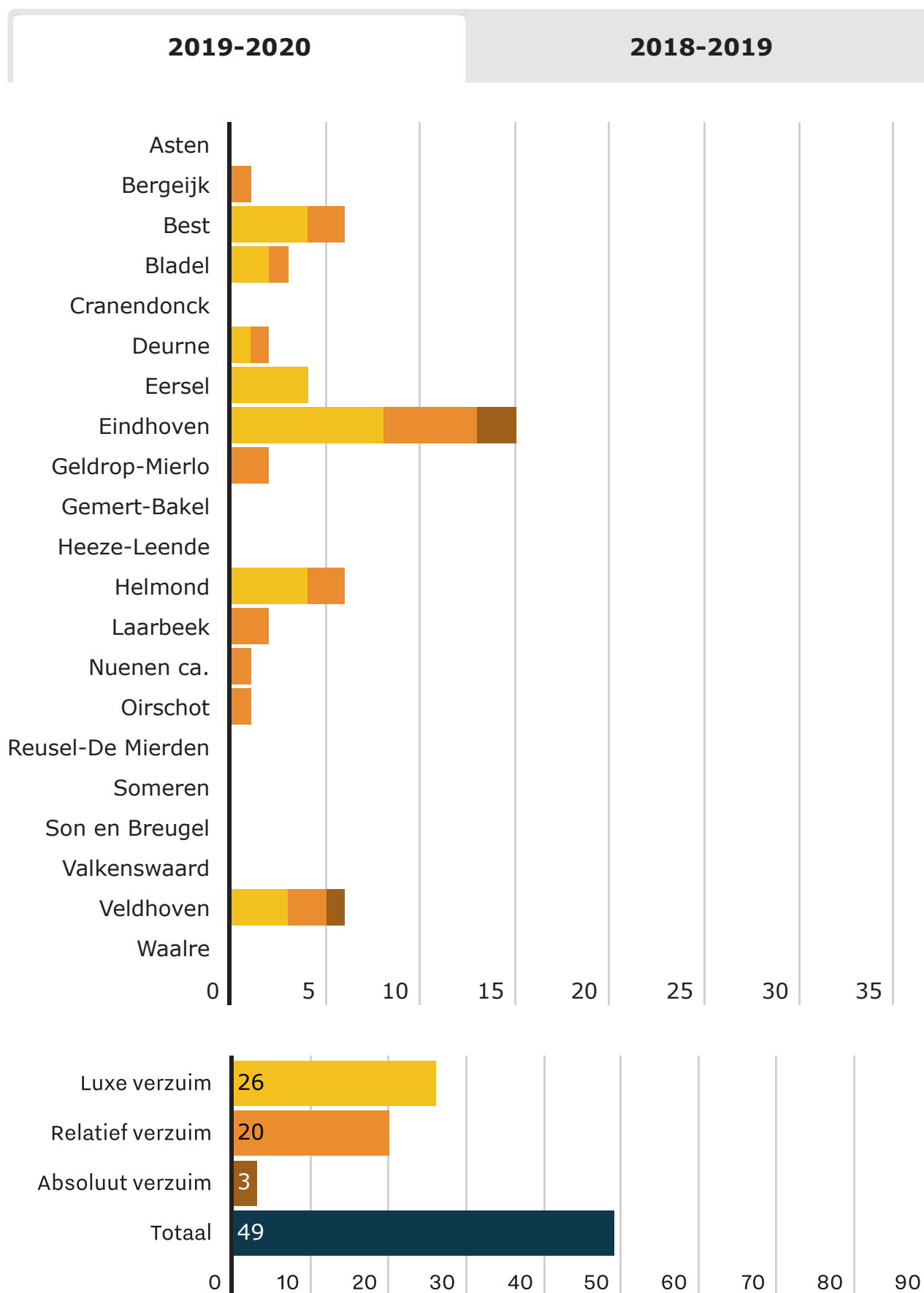

Halt-straf: totaal aantal Halt-afdoeningen per gemeente

Bron: Bureau Halt.

Aantal processen-verbaal schooljaar

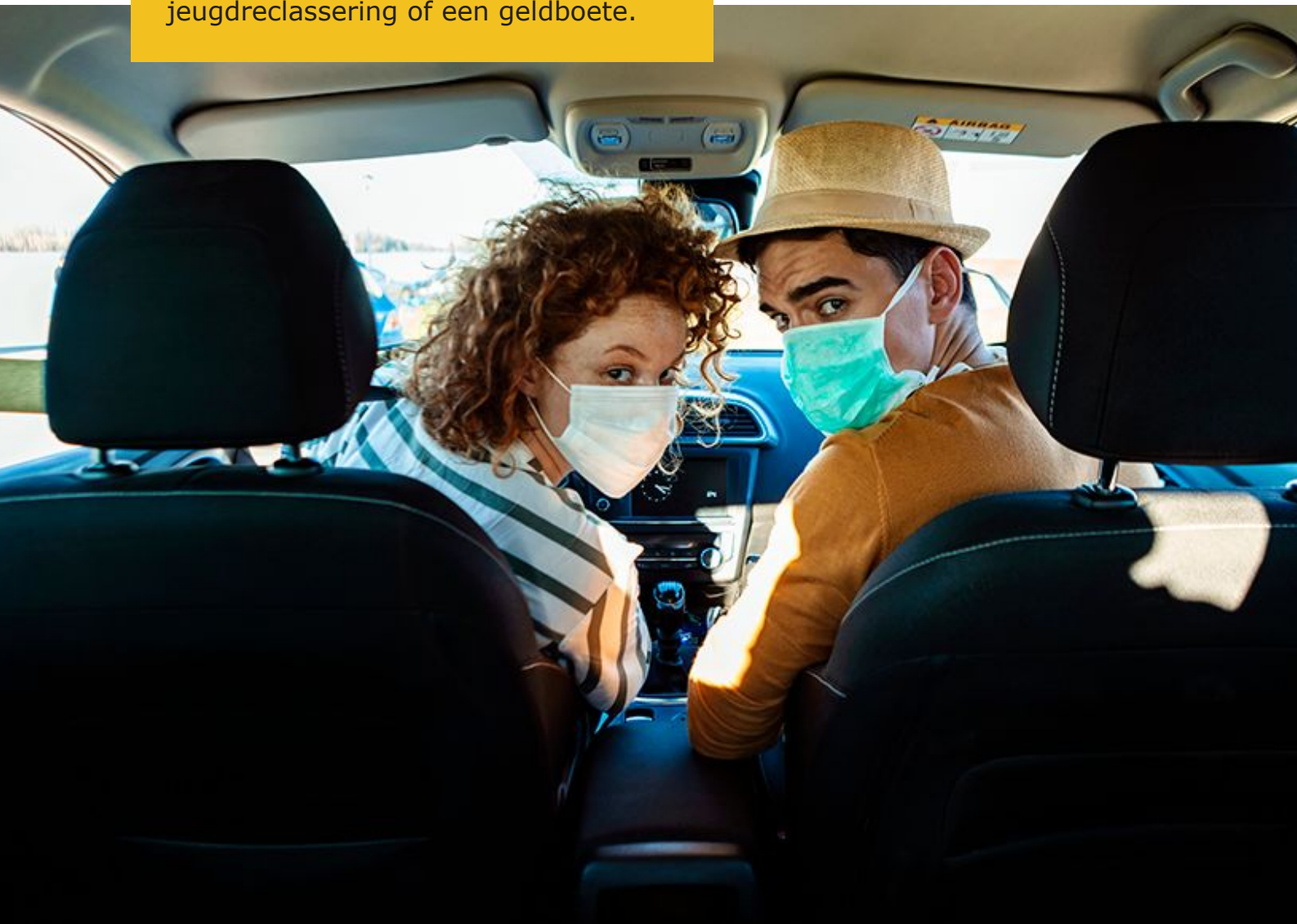
Bron: leerplichttelling

Wat valt op?

Scholen zijn als gevolg van corona een periode geheel en vervolgens gedeeltelijk gesloten geweest. Hierdoor was er geen sprake van ongeoorloofd verzuim en kon de Leerplichtwet niet gehandhaafd worden. Een direct gevolg hiervan is dat het aantal Haltstraffen en processen-verbaal flink zijn afgenomen.

Proces-verbaal (pv)

Een pv kan opgemaakt worden tegen de ouders, tegen de leerling van 12 tot 18 jaar of tegen beiden. Het OM bepaalt de aanpak/strafmaat. Deze kan bestaan uit een taakstraf (leeren/of werkstraf), begeleiding van de jeugdreclassering of een geldboete.

Vrijstellingen

Kinderen van 5 tot 18 jaar die in Nederland wonen moeten naar school. Soms is vrijstelling van schoolinschrijving mogelijk. Een vrijstelling wordt jaarlijks door ouders aangevraagd bij de leerplichtambtenaar. Als aan de wettelijke voorwaarden voldaan wordt, krijgen ouders vrijstelling van schoolinschrijving

Vrijstelling van inschrijving is van toepassing als:

- de jongere op lichamelijke of psychische gronden niet geschikt is om tot een school te worden toegelaten (artikel 5 sub a Leerplichtwet);
- de ouders/verzorgers tegen de richting van het onderwijs op alle binnen redelijke afstand van de woning gelegen scholen overwegende bedenkingen hebben (artikel 5 sub b Leerplichtwet);
- de jongere als leerling ingeschreven staat op een school in het buitenland en deze school ook geregeld bezoekt (artikel 5 sub c Leerplichtwet);
- er bijzondere omstandigheden zijn waarbij aangetoond kan worden dat de kwalificatieplichtige jongere op andere wijze voldoende onderwijs geniet (artikel 15 Leerplichtwet).

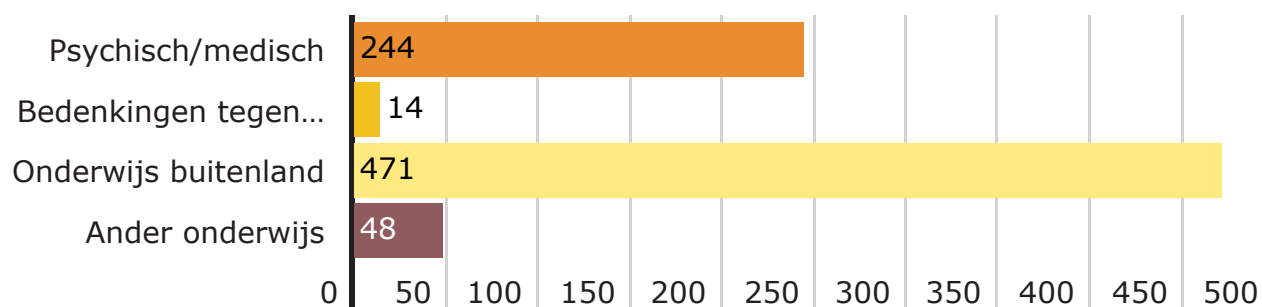
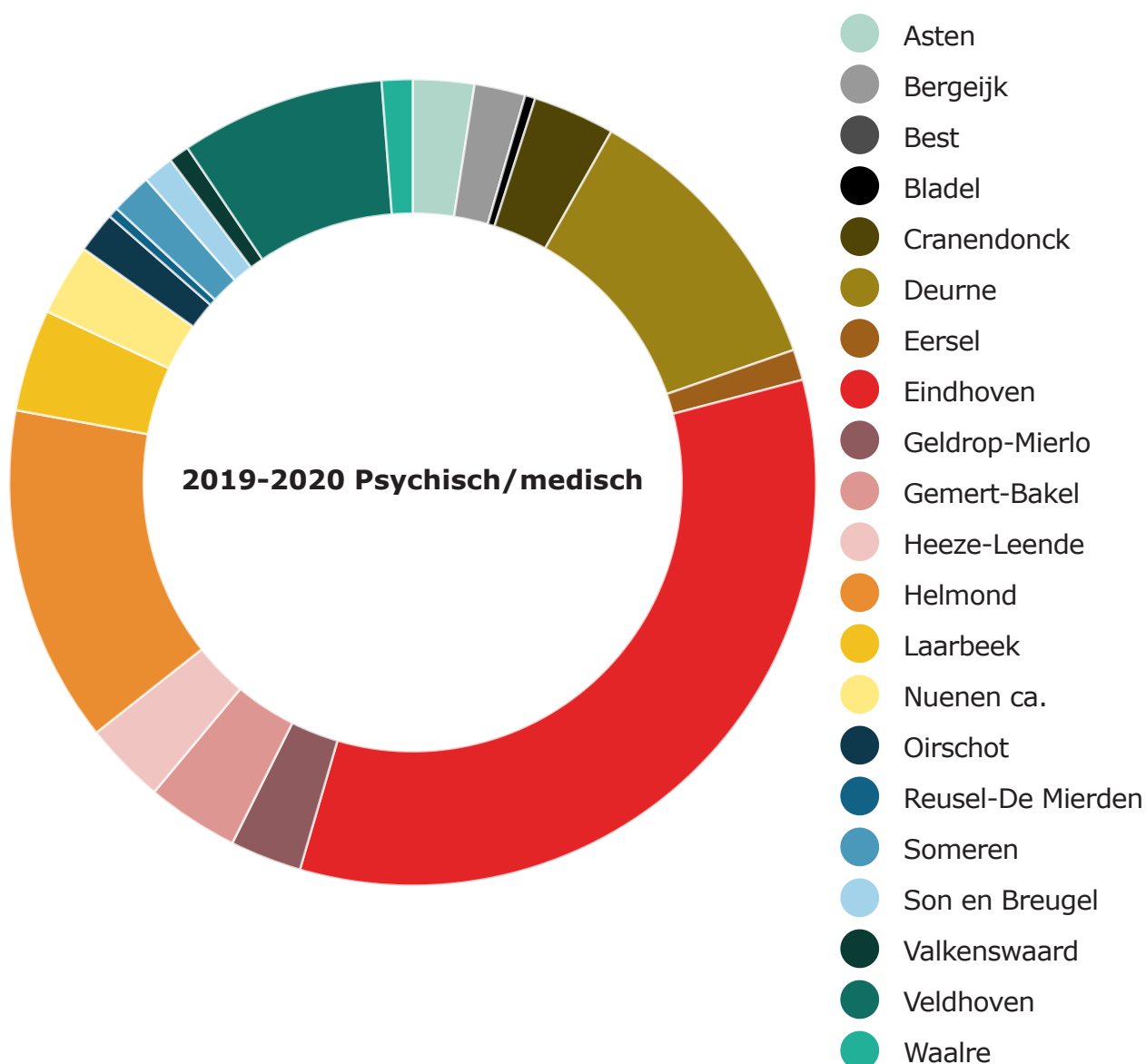
Aantal en soort vrijstellingen per gemeente schooljaar 2019-2020

<

2019-2020 Psychisch/medisch

v

>

Bron: leerplichttelling

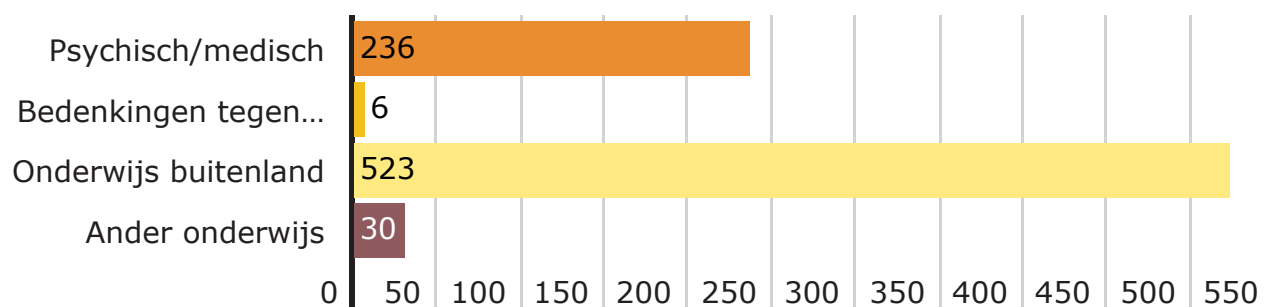
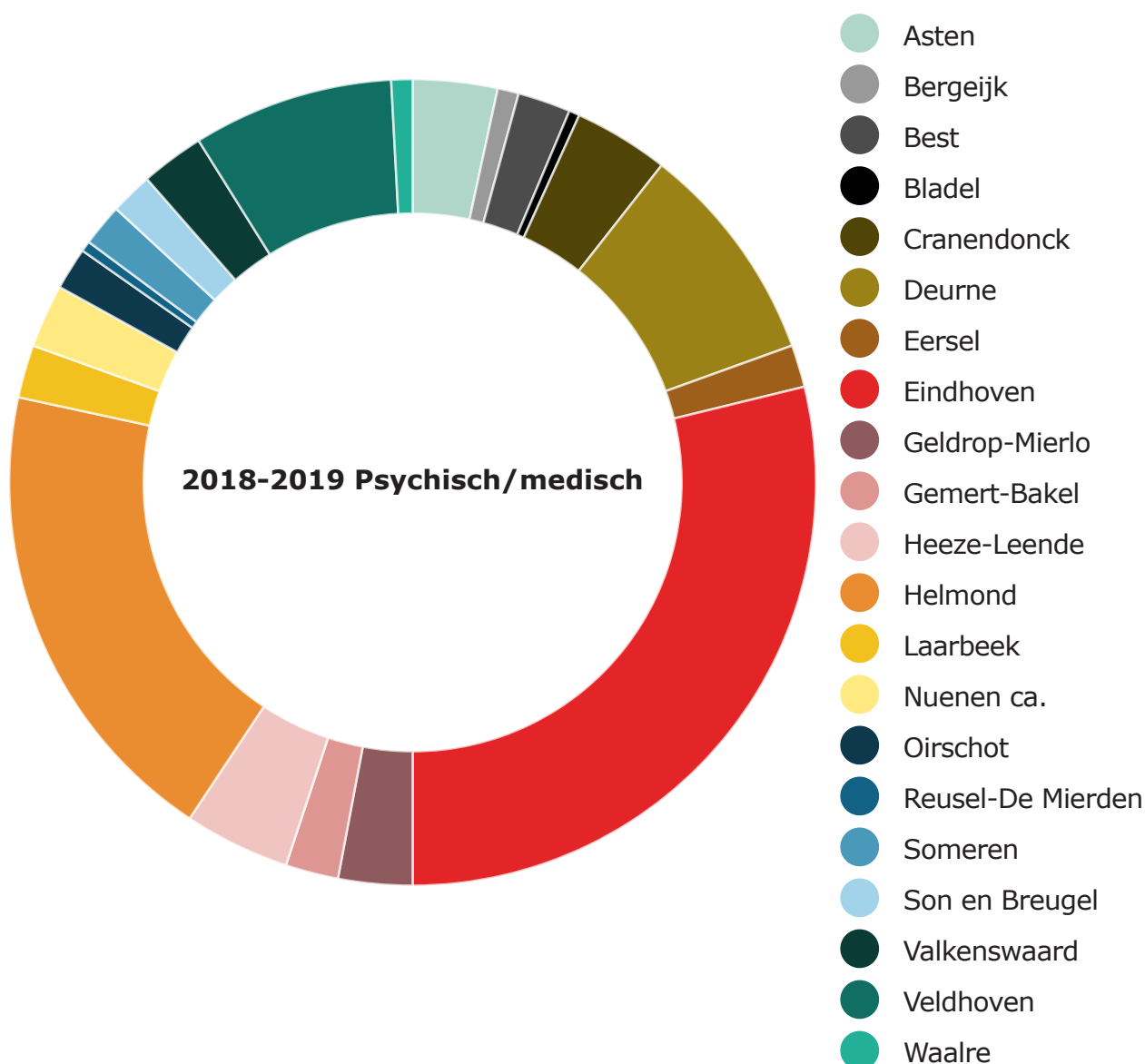
Aantal en soort vrijstellingen per gemeente schooljaar 2018-2019

<

2018-2019 Psychisch/medisch

v

>

Bron: leerplichttelling

Wat valt op?

In 2019-2020 is in totaal 777 keer vrijstelling van leerplicht verleend (0,7%), in vergelijking met 795 (0,8%) in 2018-2019. De meeste vrijstellingen betreffen het volgen van onderwijs in het buitenland. Dit komt doordat een aantal gemeenten geografisch direct aan België grenst. Hierdoor kunnen ouders ook kiezen voor onderwijs 'over de grens'.

244 van alle jeugdigen (0,2%) in de regio Zuidoost-Brabant heeft een vrijstelling wegens psychische of lichamelijke gronden. Eenzelfde percentage als in schooljaar 2018-2019.

- 105 van de 244 betreft jonge kinderen (5 en 6 jarigen) die verblijven op gespecialiseerde kindercentra. Deze kinderen stromen veelal op een later moment uit naar onderwijs.
- 80 jeugdigen die in schooljaar 2019-2020 een vrijstelling wegens psychische of lichamelijke gronden hadden gaan op dit moment naar school.
- 30 jeugdigen zijn inmiddels 18 jaar geworden en hebben daarom geen vrijstelling meer.

Nieuw

De minister van onderwijs wil het onderwijsveld een rol wil geven in de procedure voor de totstandkoming van vrijstellingen 5 onder a. In het nieuwe wetsvoorstel moet de arts die beoordeelt of een kind psychisch of lichamelijk niet geschikt is om onderwijs te volgen, ook altijd een onderwijskundig advies meenemen in de afweging. Het wetsvoorstel gaat begin 2021 naar de Raad van State. De verwachting is dat door het voorstel minder vrijstellingen worden afgegeven en meer kinderen en jongeren terug zullen keren naar het onderwijs, al dan niet met hulp vanuit de zorg.

Email van moeder aan leerplichtambtenaar

Beste Nora,
N.a.v. ons prettige contact de laatste jaren zou ik je nog even een samenvatting sturen van onze ervaringen. Zoals je weet hadden wij een "thuiszitter". Ergens rond 2015/2016 (vanaf groep 6) kwam er steeds meer verzuim op de basisschool en in die tijd zijn we van hulpinstelling naar hulpinstelling en van basisschool naar speciaal basisonderwijs en weer terug gegaan. Er was niet echt een lichtpuntje aan de horizon te zien. Vanaf halverwege groep 7 heeft onze zoon dan ook nauwelijks nog een school van binnen gezien. Elke morgen strijd maar we kregen hem er niet heen. Dit nog los van de problemen thuis zoals niet alleen thuis durven te zijn of alleen durven te slapen. Na groep 8 moest er naar het middelbaar onderwijs gegaan worden maar om van ruim anderhalf jaar géén school naar full-time middelbaar onderwijs te gaan leek wel een paar stappen te veel en was dan ook gedoemd om te mislukken.

In die tijd hebben wij een jaar ontheffing van de leerplicht aangevraagd, zodoende de schooldruk weg te nemen en de oorzaak van het probleem aan te kunnen pakken. Zo geschiede. We zijn toen met een zorgaanbieder een traject gestart waarin we een angstig mannetje die niets wilde en durfde hebben zien opleven naar een kerel die weer vol in het leven staat.

Hoe gaat het nu? Het gaat fantastisch! Hij zit ondertussen in de 2e klas van speciaal voortgezet onderwijs niveau HAVO. Elke dag vertrekt hij fluitend met de taxi naar school en komt fluitend weer thuis. Uiteraard is er het "normale" pubergedrag maar ook dat is zoals het hoort. Wij zijn er van overtuigd dat we zonder de steun van jou, van de gemeente, de zorgaanbieder en ook de ontheffing van de leerplicht nooit zover waren geweest. Soms moet je ook even de druk eraf halen om iets te kunnen repareren. Vergelijk het maar met een kapotte waterleiding, die kun je ook niet repareren als het water er nog op staat.

Dus de vraag of ontheffing van de leerplicht soms een goede tool is daar kan ik alleen maar bevestigend op antwoorden. Het totale traject kost dan wel wat meer maar wanneer een jongere tot zijn 18e in een zorgtraject zit en daarna in een uitkering dan lijkt mij dat dat nog wel wat meer kost... Nu gaat hij naar school, haalt een diploma, wellicht nog vervolgonderwijs, maar vooral heeft hij nu een toekomst! En volgens mij is dat toch hetgene waar het om draait.

Absoluut verzuim

In 2019-2020 heeft leerplicht 290 gevallen van absoluut verzuim opgepakt. Vorig schooljaar waren er 203 gevallen van absoluut verzuim.

Deze toename wordt deels verklaard door de registratiewijze van het leerlingenregistratiesysteem waar sinds 1 januari 2019 mee gewerkt wordt. Dit registratiesysteem maakt automatisch een werkproces Absoluut verzuim aan als er meer dan 14 dagen geen schoolinschrijving zichtbaar is. In de meeste gevallen blijkt dat hier sprake is van fouten bij DUO¹, betreft het jeugdigen die niet meer in de regio wonen maar nog niet uitgeschreven zijn uit de Basisregistratie Personen (BRP) en jeugdigen die in afwachting zijn van een vrijstelling.

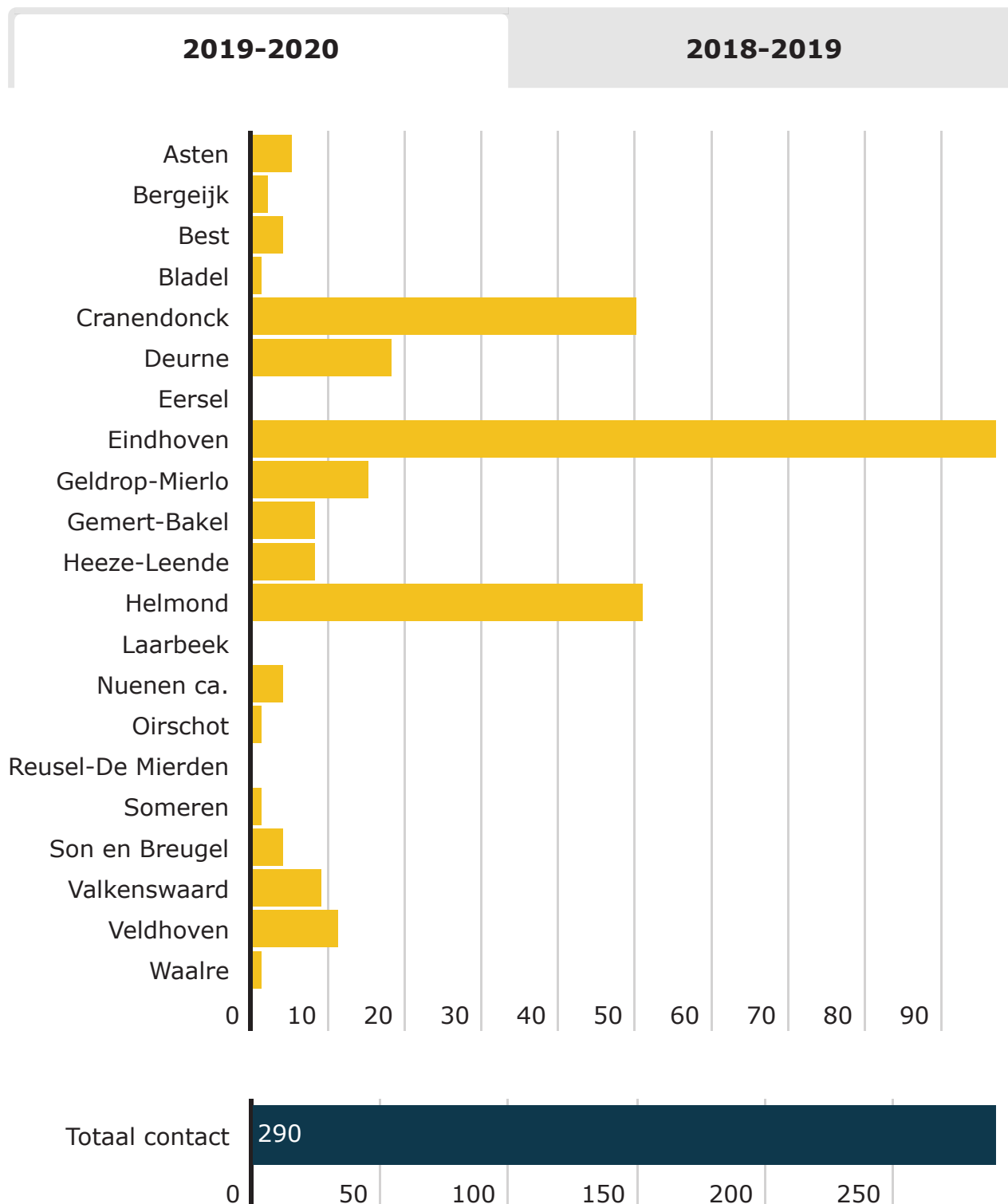
Daarnaast wordt de grote stijging van het aantal gevallen absoluut verzuim in de gemeenten Cranendonck, Veldhoven en Eindhoven veroorzaakt door nieuwkomers (asielzoekers, expats) die in deze gemeenten zijn komen wonen. Als gevolg van de tijdelijke sluiting van scholen vanwege corona konden zij niet direct terecht op scholen.

1 Dienst Uitvoering Onderwijs. Deze voert verschillende onderwijswetten- en regelingen uit.

Absoluut verzuim

Bij absoluut verzuim is een leerplichtige of kwalificatieplichtige jongere niet ingeschreven bij een school of onderwijsinstelling zonder dat de jongere een vrijstelling heeft.

Absoluut verzuim per gemeente schooljaar 2019-2020 en schooljaar 2018-2019

Bron: leerplichttelling

Aan het einde van het schooljaar waren 212 van de 290 jongeren weer op een school ingeschreven, 14 waren verhuisd naar een andere regio of het buitenland. 40 jongeren zijn inmiddels 18 jaar en worden begeleid door RMC. 17 meldingen waren nog in behandeling.

In schooljaar 2019-2020 zijn 3 processen-verbaal opgemaakt tegen ouders omdat hun kind niet ingeschreven stond op een school.

Wat valt op?

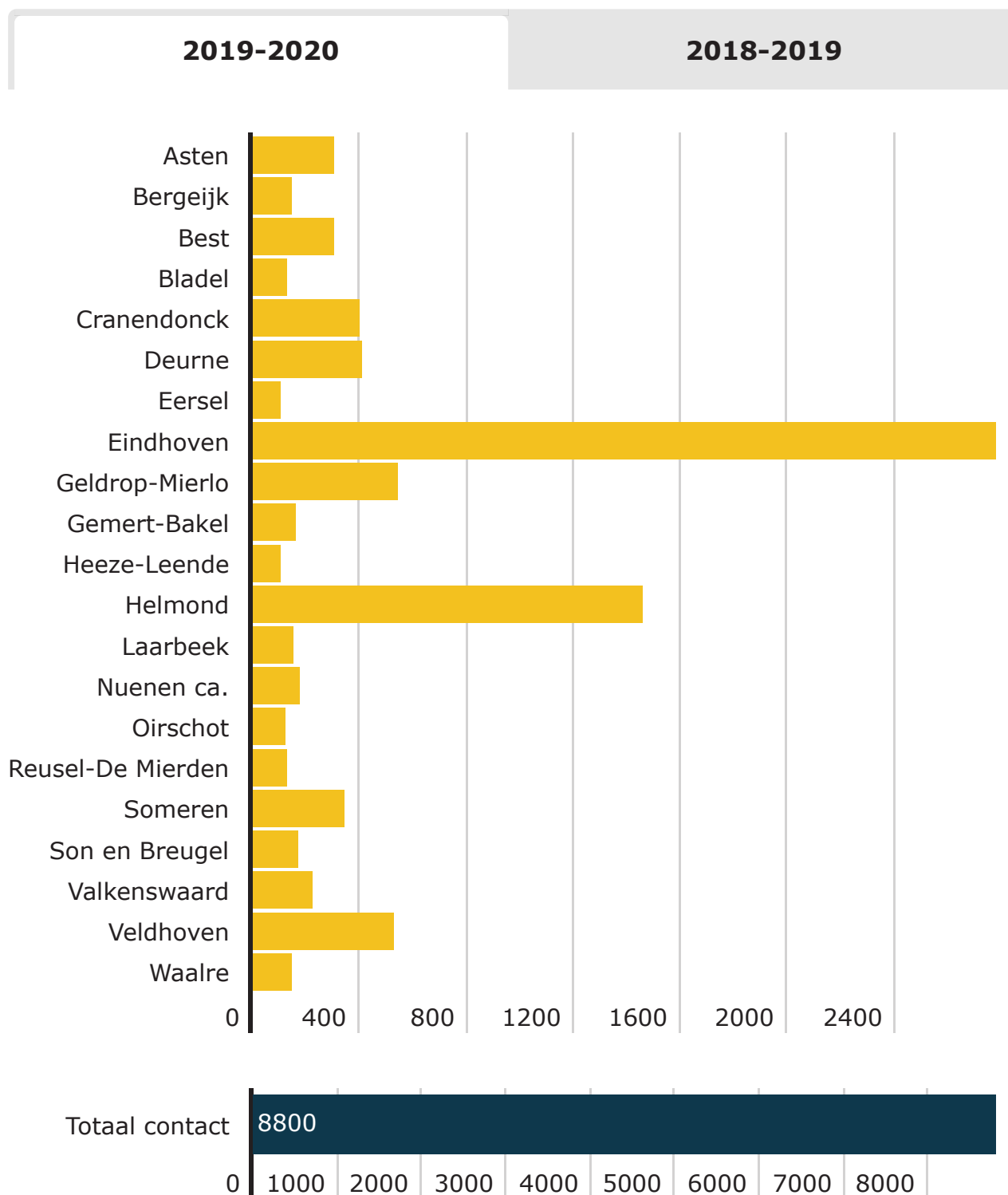
De grote stijging in het aantal meldingen absoluut verzuim wordt vooral veroorzaakt door nieuwkomers (asielzoekers, expats) die als gevolg van corona niet direct terecht konden op scholen.

Aan het eind van schooljaar 2019-2020 volgde 94% van de leerplichtige en kwalificatieplichtige jongeren met een melding absoluut verzuim weer onderwijs.

Contact en inzet leerplicht

Naast meldingen over verzuim of vrijstellingsaanvragen wordt er ook om andere redenen contact opgenomen met en inzet gevraagd van leerplicht. Bijvoorbeeld vanwege leerlingen met gedrags- of motivatieproblemen, conflicten tussen ouders, leerlingen en de school of vragen over verlof.

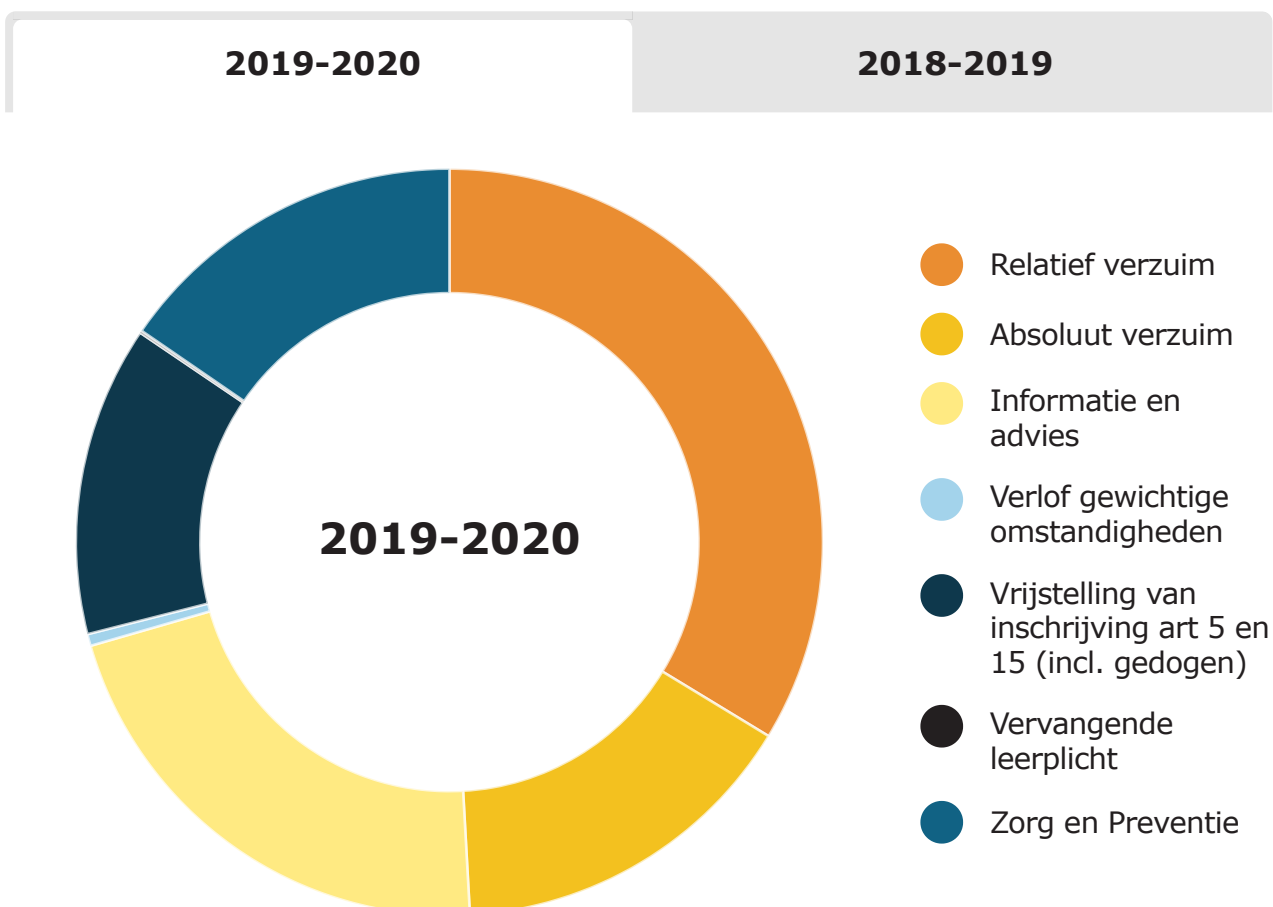

Bron: CLR

In schooljaar 2019-2020 is in totaal 8800 keer inzet gevraagd van leerplicht in de regio Zuidoost-Brabant. 1185 meer dan in 2018-2019.

Deze inzet had betrekking op 6461 (6%) kinderen en jongeren woonachtig in de regio, eenzelfde percentage als in 2018-2019. Voor een aantal jongeren is dus meerdere malen een melding bij leerplicht gedaan.

Aantal en soort werkprocessen schooljaren

Wat valt op?

Het aantal jongeren waarover contact is geweest met leerplicht is toegenomen.

Evenals in 2018-2019 is de reden van contact met name Relatief verzuim en Informatie en advies. Deze laatste categorie gaat over consultatie over leerlingen, conflicten van ouders en/of leerlingen met school en vragen over vrijstelling of verlof.

Verder is, net als vorig schooljaar, het nieuwe leerlingenregistratiesysteem van invloed. Zo zijn er beduidend meer werkprocessen Zorg en preventie en Absoluut verzuim. Registratie van meldingen verloopt voornamelijk eenvoudiger en meer accuraat. Voor het werkproces Absoluut verzuim geldt daarbij dat dit automatisch door het systeem wordt aangemaakt als er meer dan 14 dagen geen schoolinschrijving zichtbaar is. Dit heeft geleid tot een flinke toename. In de meeste gevallen blijkt dat hier sprake is van fouten bij DUO, betreft het jeugdigen die niet meer in de regio wonen maar nog niet uitgeschreven zijn uit de Basisregistratie Personen (BRP) en jeugdigen die in afwachting zijn van een vrijstelling.

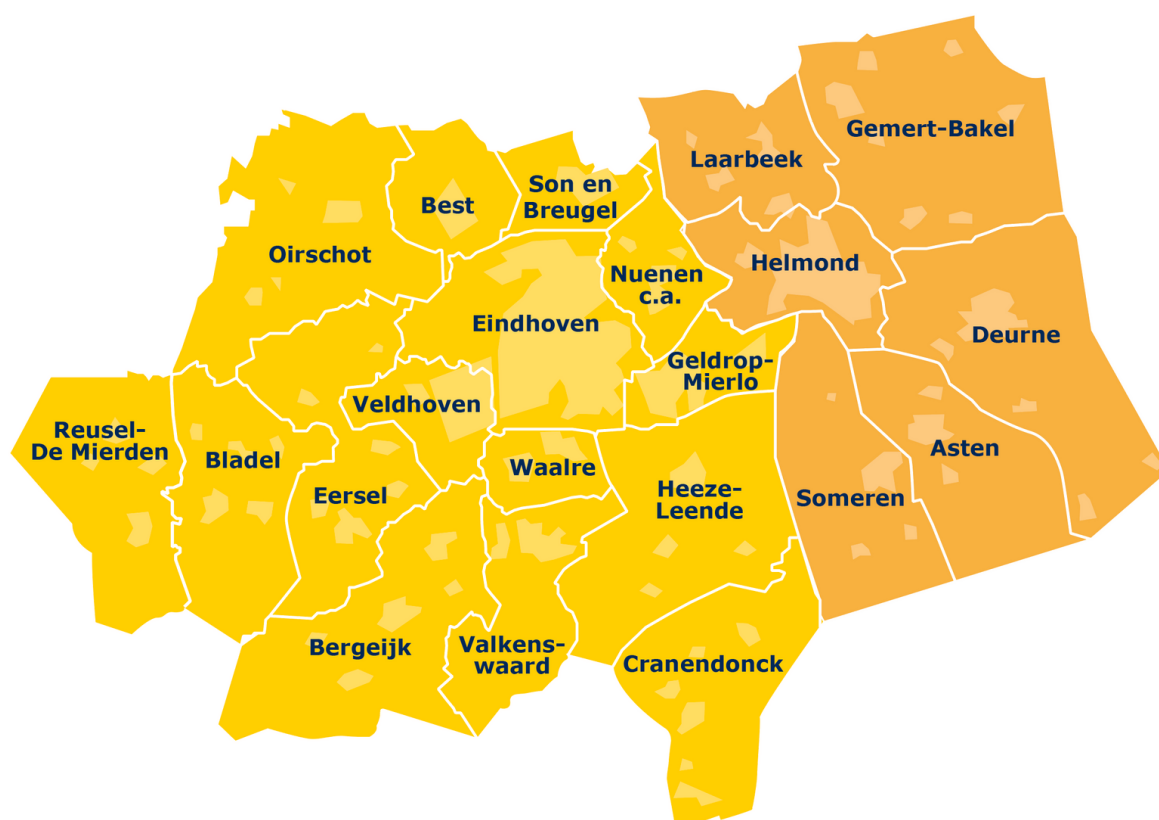
De toename wordt tevens veroorzaakt door vragen en zorgen gerelateerd aan corona en doordat nieuwkomers als gevolg van corona en de sluiting van de scholen niet altijd direct terecht konden op de scholen.

Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (RMC)

RMC-functie

De gemeenten Eindhoven en Helmond voeren de Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (RMC) uit ten behoeve van voortijdig schoolverlaters. Jongeren tussen 18 en 23 jaar die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaten kunnen RMC-loopbaanbegeleiding krijgen en worden begeleid naar school, werk, een combinatie van beide of hulpverlening. Per 1 januari 2019 is de RMC-taak van gemeenten uitgebreid met een nieuwe taak: Het volgen van deelname aan onderwijs en arbeidsmarkt van de jongeren in een kwetsbare positie (JIKP).

De gemeente Eindhoven is uitvoerder van de RMC-functie voor de subregio Eindhoven-de Kempen, vijftien gemeenten, te weten: Bergeijk, Best, Bladel, Cranendonck, Eersel, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Heeze-Leende, Nuenen, Oirschot, Reusel-de Mierden, Son en Breugel, Valkenswaard, Veldhoven, Waalre.

De gemeente Helmond is uitvoerder van de RMC-functie voor de subregio Helmond-Peelland, zes gemeenten, te weten: Asten, Deurne, Gemert-Bakel, Helmond, Laarbeek, Someren.

Voortijdig schoolverlaters (vsv)

Nieuwe voortijdig schoolverlaters:

Jongeren tot 23 jaar die in het schooljaar 2019-2020 zijn uitgeschreven van school, nog geen startkwalificatie hebben en op 1 oktober 2020 niet ingeschreven staan aan een opleiding.

Een startkwalificatie is een mbo-diploma op tenminste niveau 2, of een havo- of vwo-diploma.

Voortijdig schoolverlaters 1 schooljaar (ook wel oud vsv'ers genoemd):

Jongeren die in eerdere schooljaren zijn uitgevallen van school, nog geen 23 jaar zijn, geen startkwalificatie hebben en niet opnieuw staan ingeschreven aan een onderwijsinstelling.

Jongeren in een kwetsbare positie (JIKP):

Jongeren van 16 tot 23 jaar die uitstromen uit het praktijk-onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs, Entree en vmbo-basis beroepsgerichte leerweg. In de regio Zuidoost-Brabant vallen ook jongeren met een migratie-achtergrond onder deze doelgroep.

Voor een succesvolle aanpak van voortijdig schoolverlaten is een goede samenwerking met onderwijs en ketenpartners in de regio noodzakelijk. In Zuidoost-Brabant hebben de 21 gemeenten en onderwijspartners in vo en mbo hiertoe een gezamenlijk programma 'Aanval op schooluitval 2016-2020', ook wel 'voortijdig schoolverlaten/jongeren in een kwetsbare positie' opgesteld. De nadruk ligt op het versterken van een effectieve ketenaanpak, een goede samenwerking met korte lijnen en een sluitende aanpak voor kwetsbare jongeren. In 2019 heeft dit geleid tot een nieuwe naam voor het regionale programma: **Naar de juiste plek.**

Nieuw

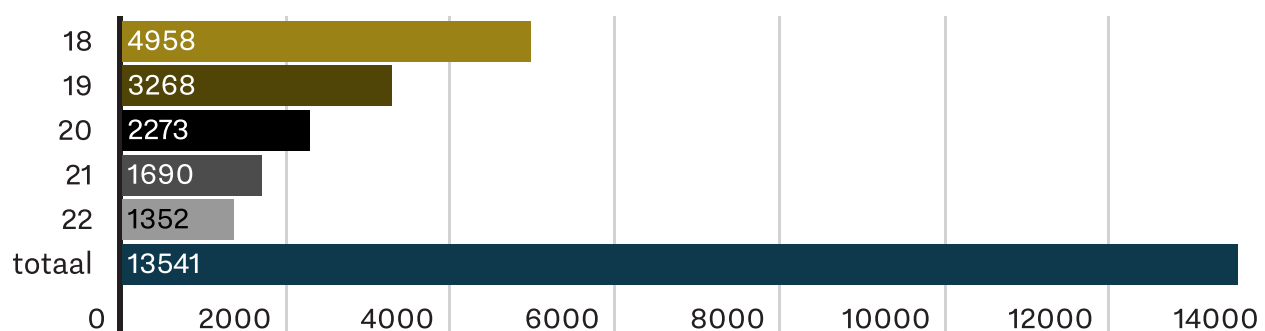
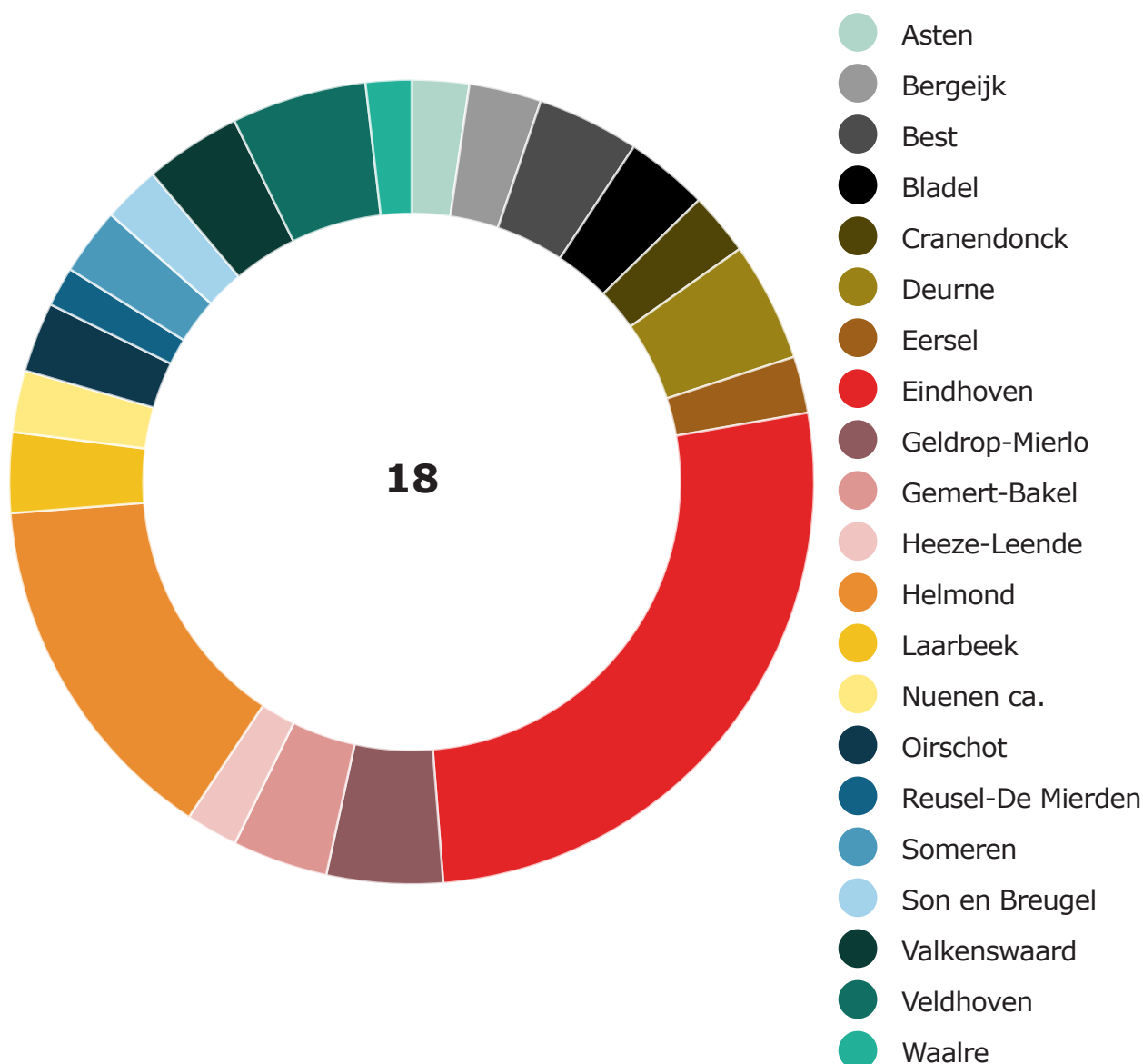
In september 2020 is een nieuw regionaal programma opgesteld voor de schooljaren 2020-2024 met het motto 'Zie mij staan en vind elkaar!'. Dit programma beschrijft op hoofdlijnen welke bestaande en nieuwe maatregelen de regio wil (blijven) inzetten om voortijdig schoolverlaten te voorkomen en een sluitende aanpak te realiseren. Samen met de ketenpartners in onderwijs, sociale (wijk)teams van 21 gemeenten en uitvoerings-organisaties van werk en inkomen worden vooral de minder zelfredzame jongeren ondersteund in het bereiken van de best mogelijke startpositie.

De hoofdlijnen van het regionale programma worden vertaald in een RMC beleidskader wat de bestuurscommissie namens de 21 gemeenten vaststelt. In het RMC uitvoeringsplan, dat eens in de twee jaar wordt geactualiseerd, wordt het beleidskader uitgewerkt in concrete acties.

Vanaf 2021 wordt de RMC taak voor de gemeente Geldrop-Mierlo uitgevoerd door de subregio Helmond- De Peel. Hiermee zijn de gemeenten behorend tot de RMC subregio gelijk aan die van de samenwerkingsverbanden passend voortgezet onderwijs en de arbeidsmarktregio.

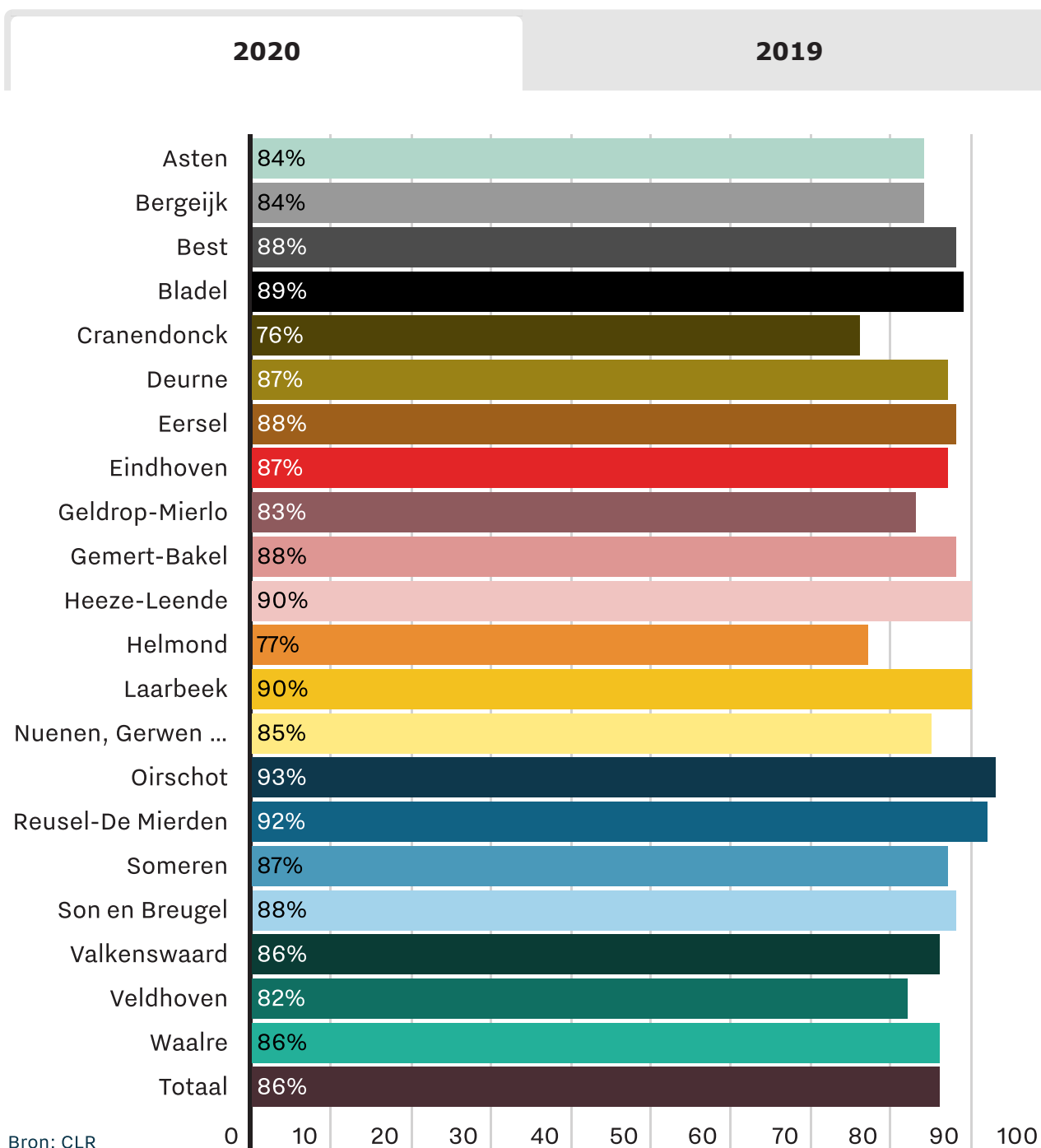
Op 1 oktober 2019 woonden er 13541 jongeren van 18 tot 23 jaar die nog geen startkwalificatie hebben behaald in de regio Zuidoost-Brabant. Het merendeel van deze jongeren volgt gewoon onderwijs. De jongeren die op een school staan ingeschreven en verzuimen en jongeren die de school (dreigen te) verlaten (hebben) zonder startkwalificatie vormen de doelgroep voor RMC-loopbaanbegeleiders.

Aantal jongeren zonder startkwalificatie in de regio Zuidoost-Brabant per gemeente en per leeftijd (vanaf 18 jaar tot 23 jaar).

De inzet van RMC is erop gericht dat jongeren het onderwijs zoveel als mogelijk verlaten met een startkwalificatie. Dit vergroot de kansen op een duurzame plek op de arbeidsmarkt.

Op 1 oktober 2020 had 86% van de 22-jarigen in de regio Zuidoost-Brabant een startkwalificatie behaald. Eenzelfde percentage als het jaar daarvoor. Een groot deel van de jongeren die nog geen startkwalificatie heeft behaald zit nog op school en zal met een startkwalificatie de school verlaten. Daarnaast zijn er jongeren uit bijvoorbeeld voortgezet speciaal onderwijs en praktijkonderwijs voor wie het behalen van een startkwalificatie niet mogelijk is. Deze jongeren worden in het kader van de sluitende aanpak voor kwetsbare jongeren begeleid naar arbeid of dagbesteding.

Verzuim 18+

De meeste jongeren vallen uit als zij ouder zijn dan 18 en dus niet meer leerplichtig of kwalificatieplichtig. Het gaat dan vooral om jongeren in het mbo.

Om verzuim en schooluitval onder 18+-ers terug te dringen nemen RMC-loopbaanbegeleiders op alle mbo's in de regio deel aan interne zorgoverleggen en aan de zorg- en adviesteams waaraan ook andere externe partijen zoals schoolmaatschappelijk werk en GGD deelnemen. Op deze wijze komen risico- en zorgleerlingen tijdig in beeld zodat de school en de RMC-loopbaanbegeleider actie kunnen ondernemen naar de leerling om uitval te voorkomen. Mocht de leerling toch uitvallen, dan is het gemakkelijker om in contact te komen met hem/haar en een passend vervolgtraject in te zetten.

Om te voorkomen dat schoolverzuim tot schooluitval leidt, is het belangrijk dat school, en bij continuering van verzuim, de RMC-loopbaanbegeleider snel in gesprek gaat met een jongere die verzuimt. Met goede afspraken tussen jongere, school en RMC kan voorkomen worden dat jongeren uitvallen.

Corona

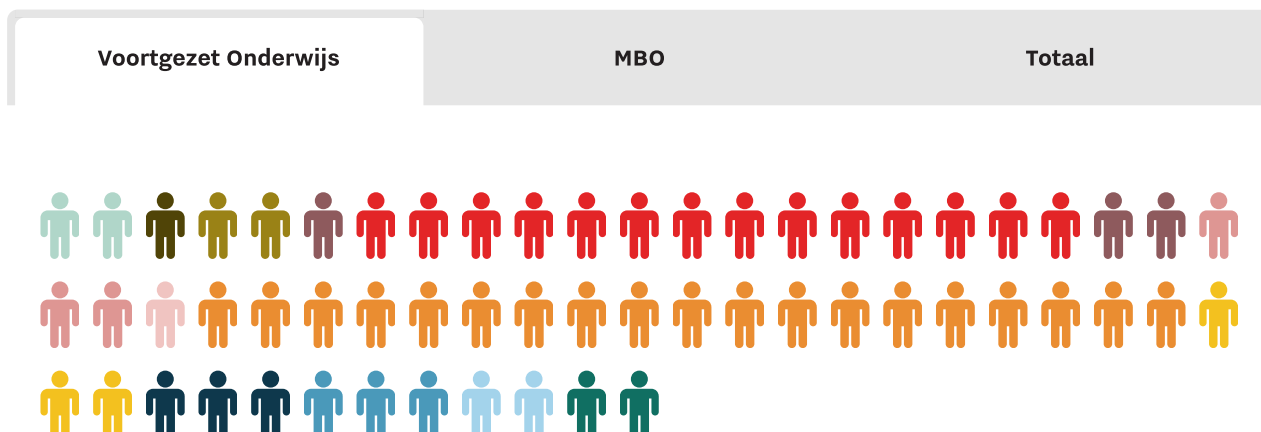
Als gevolg van corona zijn scholen van 15 maart tot 1 juli een periode geheel of gedeeltelijk gesloten geweest. Dit betekende dat de 18+-leerlingen in het voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs in plaats van onderwijs op school, geheel of gedeeltelijk onderwijs op afstand volgden. Om te voorkomen dat jongeren uit beeld zouden raken is met de scholen afgesproken dat zij leerlingen waarmee geen of moeilijk contact te krijgen was, zouden melden bij RMC. Concreet betrof dit leerlingen die niet inlogden om online lessen te volgen of die geen huiswerk maakten. In totaal hebben scholen voor voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs in de periode maart tot augustus 58 verzuimmeldingen gedaan bij RMC. Naar aanleiding van deze meldingen heeft RMC telefonisch contact opgenomen met ouders en leerlingen. Bij ouders en leerlingen waarmee RMC telefonisch geen contact kreeg, zijn deurbezoeken afgelegd. In totaal zijn 12 deurbezoeken afgelegd. Door het telefonisch contact en de deurbezoeken door RMC kwam contact met school weer tot stand en werd weer deelgenomen aan het afstandsonderwijs. Bij zorgen of angst gerelateerd aan corona zijn leerlingen en ouders verwezen naar de GGD of het wijkteam.

Verzuimmeldingen leerlingen 18+ regio Zuidoost Brabant

2019-2020

2018-2019

Bron: CLR
Bron: CLR

De verzuimmeldingen hebben betrekking op 542 jongeren, 108 minder dan in 2018-2019. Er zijn dus minder jongeren die meerdere verzuimmeldingen hebben.

Wat valt op?

Het aantal verzuimmeldingen is afgenomen met 15%. Dit is een direct gevolg van corona waardoor scholen een aantal maanden gesloten waren. Jongeren konden in die periode geen onderwijs op school volgen maar kregen afstandsonderwijs aangeboden.

RMC-loopbaanbegeleiding (dreigende) voortijdig schoolverlaters

Jongeren die ingeschreven staan op een school maar vsv'er dreigen te worden, kunnen op eigen initiatief of via doorverwijzing van school terecht bij RMC voor begeleiding. Daarnaast ontvangen alle jongeren die gedurende het schooljaar vsv'er worden, direct een brief van de RMC-loopbaanbegeleider met de vraag wat hun situatie is en of zij begeleiding willen bij het zoeken naar een passende opleiding of werk. Jongeren die in eerdere schooljaren vsv'er zijn geworden ontvangen jaarlijks een brief van de RMC-loopbaanbegeleider. De jongeren die vervolgens aangeven begeleiding te willen, ontvangen een uitnodiging voor een intakegesprek.

RMC-begeleiding

Begeleiding van jongeren tussen de 18 en 23 jaar die zonder startkwalificatie de school verlaten hebben en van jongeren die dreigen uit te vallen. Het doel is het behalen van een startkwalificatie en daarmee het terugdringen van het aantal voortijdig schoolverlaters. Begeleiding bestaat uit hulp bij het vinden van een nieuwe opleiding, werk of een combinatie van beide, met als doel het behalen van een startkwalificatie.

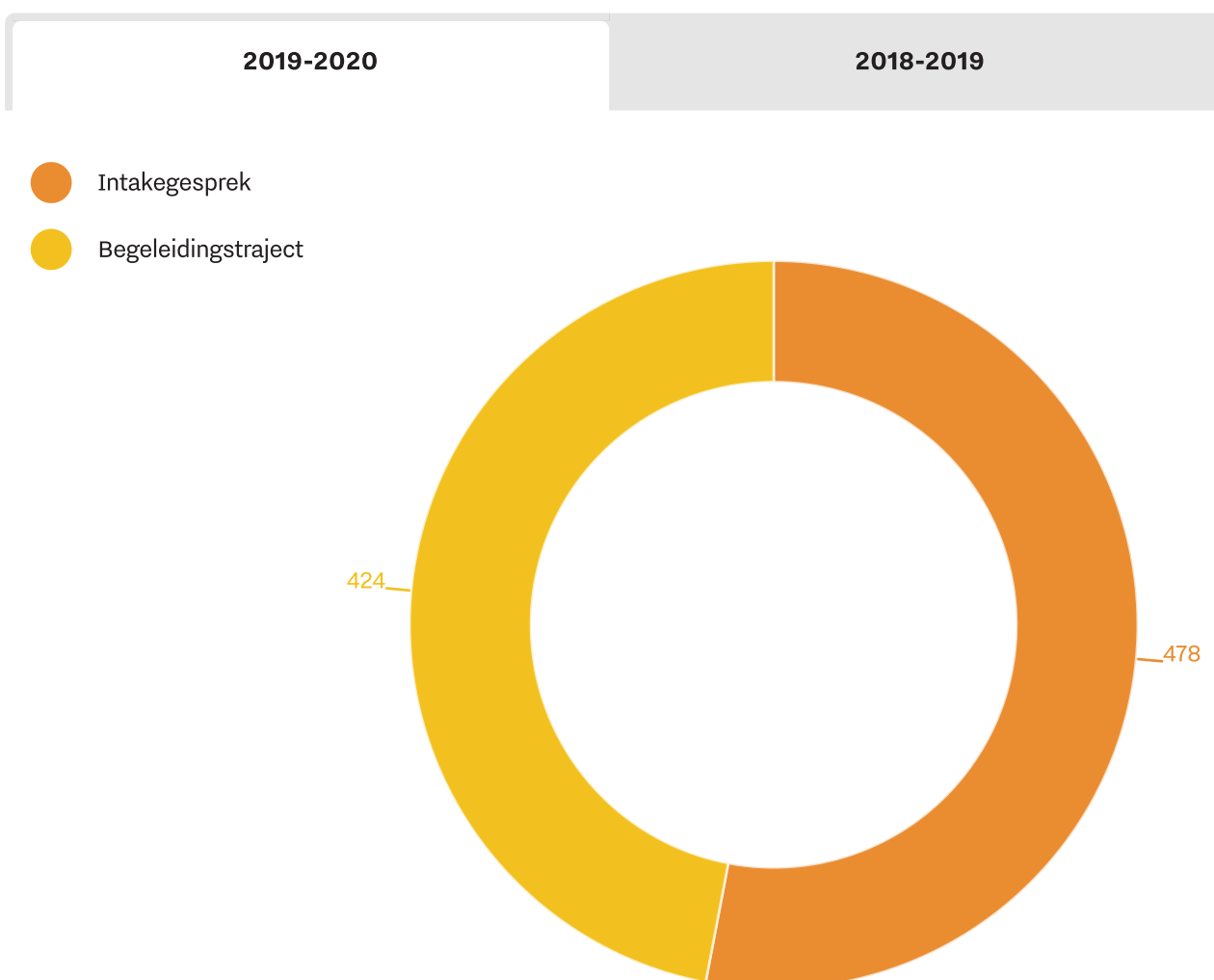

Bron: CLR

Daarnaast worden er huisbezoeken afgelegd bij vsv'ers en benaderen jongeren en hun omgeving ook zelf RMC-loopbaanbegeleiders als zij vragen hebben of advies willen.

Na het intakegesprek wordt voor jongeren die ondersteuning willen bij het vinden van een nieuwe opleiding, werk of een combinatie van beide, een begeleidingstraject opgestart door de RMC-loopbaanbegeleider. Uitgangspunt hierbij zijn de mogelijkheden, interesses en talenten van jongeren. Van belang is om helder te krijgen wat de oorzaak van de schooluitval is en wat een jongere nodig heeft om een nieuwe opleiding succesvol af te ronden. Hierdoor kan maatwerk, persoonlijke begeleiding en een passend advies worden geboden. Soms is hulpverlening voorliggend of kan de jongere beter toegerust aan een nieuwe opleiding beginnen door eerst een ander traject te volgen. De RMC-loopbaanbegeleider kan verschillende instrumenten inzetten, zoals interesse- en persoonlijkheidstesten, en heeft intensief contact met (mbo-)scholen en hulpverlenende instanties.

Aantallen intake en RMC-begeleiding Zuidoost Brabant

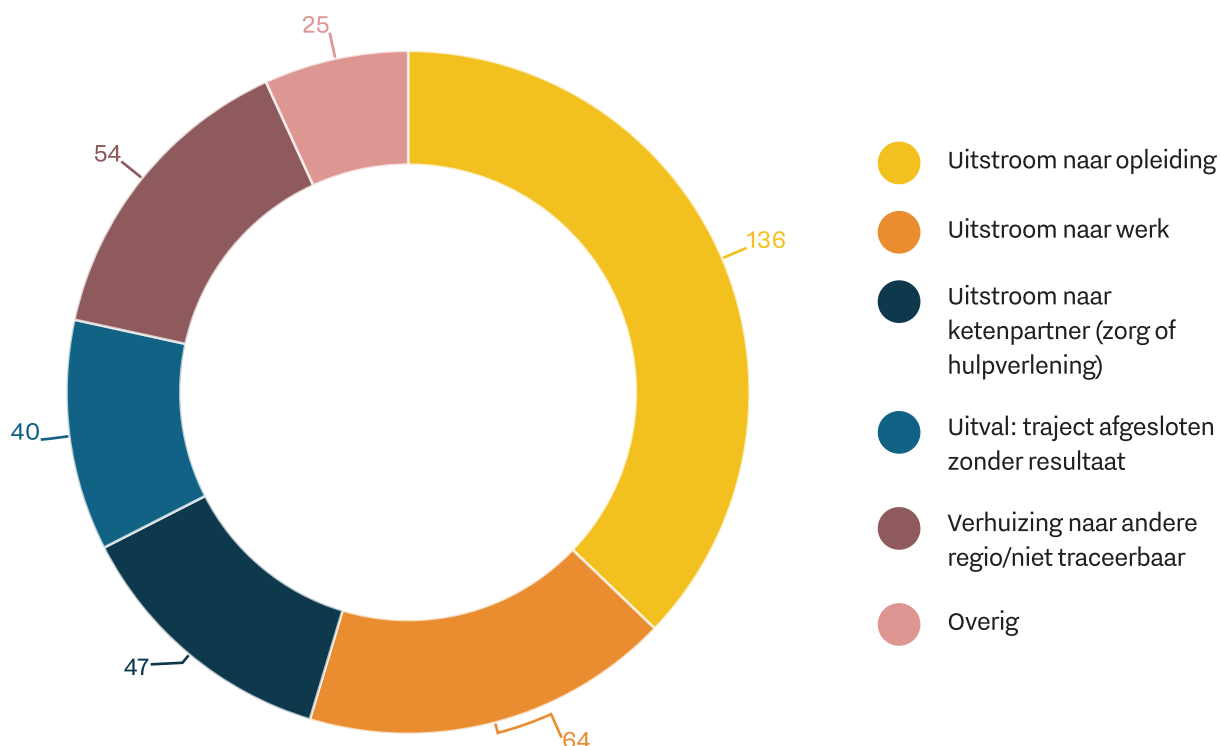
Bron: CLR

Bron: CLR

Resultaat RMC-trajecten vsv'ers regio Zuidoost-Brabant

Afgesloten trajecten 19/20

Afgesloten trajecten 18/19

Bron: CLR

Wat valt op?

Het aantal intakegesprekken is in schooljaar 2019-2020 met 33% afgenomen. Naar aanleiding van brieven, huisbezoeken en vragen van jongeren vonden intakes plaats, maar doordat de mbo-scholen een aantal maanden gesloten waren, zijn er minder studenten via de scholen in beeld gekomen voor een intakegesprek bij RMC.

De intakegesprekken die plaatsvonden, leidden in 89% van de gevallen tot een begeleidingstraject. Dit is aanzienlijk meer dan in 2018-2019 toen 34% van de intakegesprekken resulteerde in een begeleidingstraject.

Het totaal aantal begeleidingstrajecten is met 75% toegenomen. Dit is een direct gevolg van de huisbezoeken. Door het pro-actieve en persoonlijke contact 'aan huis' lijken jongeren meer open te staan voor ondersteuning naar school en/of werk.

37% van de jongeren met een afgesloten begeleidingstraject stroomde uit naar een opleiding en 17% naar werk. In schooljaar 2018-2019 was dit respectievelijk 35% en 31%. De lagere uitstroom naar werk in 2019-2020 kan verklaard worden door een afname in het aantal beschikbare banen als gevolg van corona.

Bron: CLR

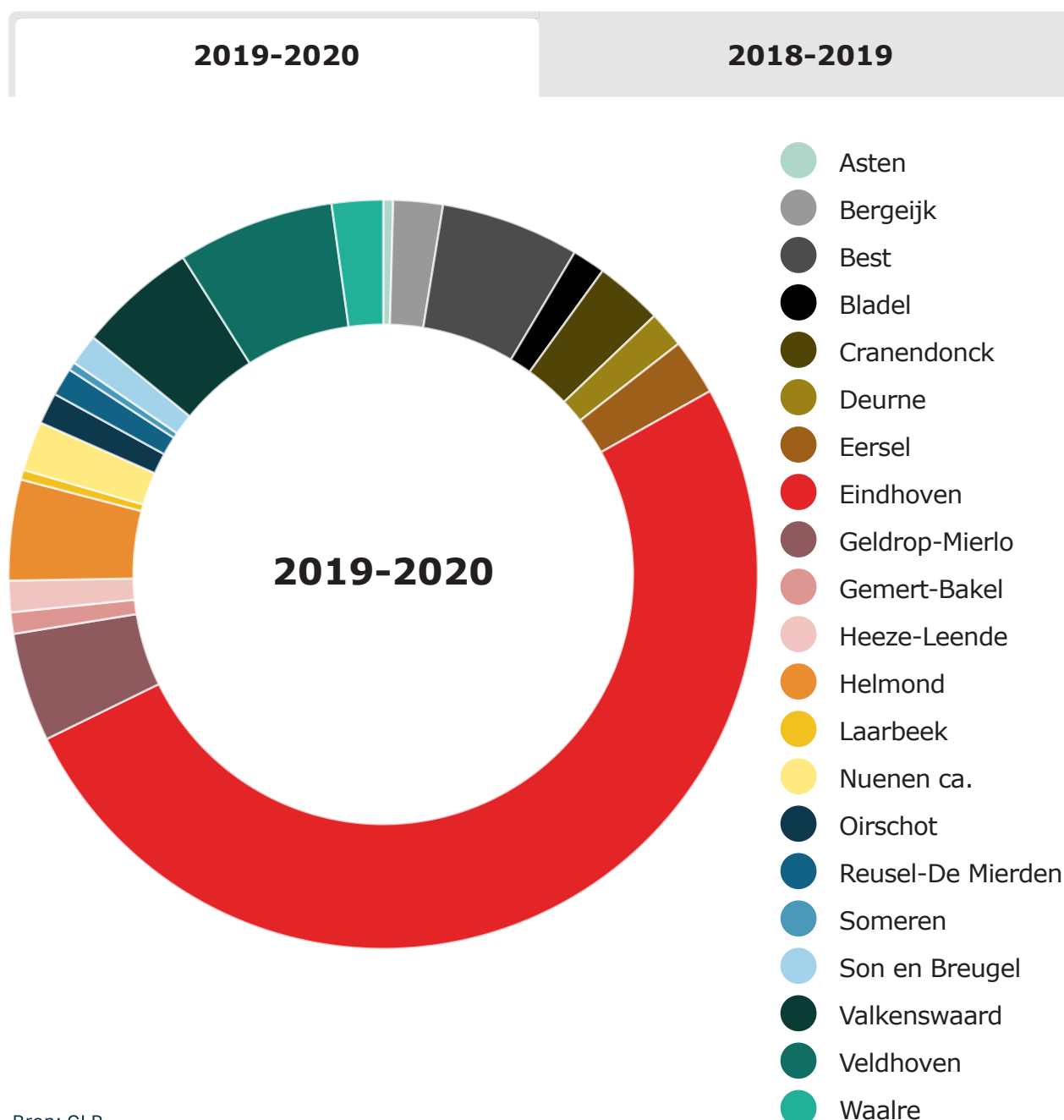
Huisbezoeken vsv'ers

Er zijn jongeren die niet reageren op de uitnodigingsbrief. Bij deze jongeren wordt een huisbezoek afgelegd.

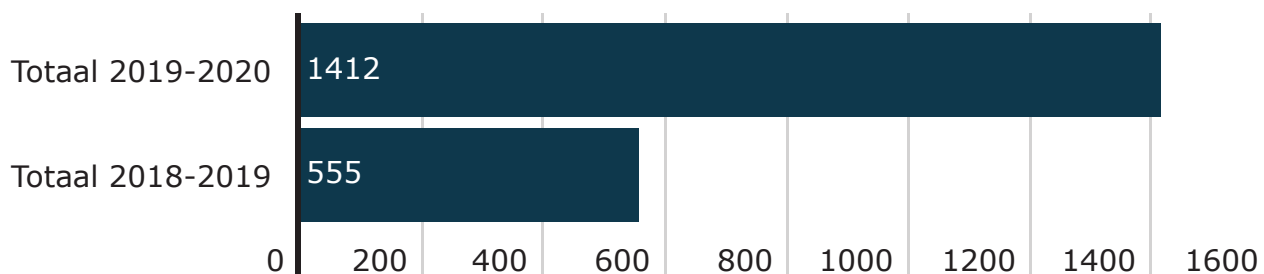
In schooljaar 2019-2020 zijn in totaal 1628 huisbezoeken afgelegd bij 1412 jongeren.

Een flinke toename ten opzichte van het schooljaar daarvoor. Toen werden in totaal 641 huisbezoeken afgelegd bij 555 jongeren. De grote toename is een direct gevolg van de uitbreiding van het aantal RMC-loopbaanbegeleiders dat huisbezoeken in de regio Zuidoost-Brabant aflegt.

Aantal vsv'ers met huisbezoek per woongemeente

Bron: CLR
Bron: CLR

Voor de regio Eindhoven-de Kempen geldt dat deze uitbreiding mogelijk werd vanuit het regionale programma 'Naar de juiste plek 2016-2020'.

In de regio Helmond-De Peel werd uitbreiding mogelijk vanuit de gezamenlijke aanpak jeugdwerkloosheid.

Tijdens de huisbezoeken vraagt RMC jongeren wat zij doen en of zij begeleiding willen naar onderwijs of een combinatie van onderwijs en werk. Bij jongeren die niet thuis aangetroffen worden, laat RMC een huisbezoekkaart achter met het verzoek contact op te nemen. Als er geen contact wordt opgenomen, legt RMC een tweede huisbezoek af.

381 (27%) jongeren waarbij een huisbezoek is afgelegd, gaven aan een RMC loopbaangesprek te willen. Voor 139 is vervolgens een begeleidingstraject gestart om hen te ondersteunen bij het vinden van een nieuwe opleiding, werk of een combinatie van beide.

HALLO

EINDHOVEN

HALLO,

Ik ben vandaag (- -) bij je aan de deur geweest omdat je nog geen startkwalificatie hebt: een startkwalificatie is een diploma mbo niveau 2 of hoger.

Ik zou je graag willen spreken om te zien of ik ergens bij kan helpen zoals het kiezen van een opleiding of het vinden van werk. Meer informatie vind je ook op www.zowel.works

Bel, mail of app me voor het maken van een afspraak.
Ik hoop snel van je te horen!

Team Studieloopbaanadvies

Tel:
e-mail:
www.zowel.works

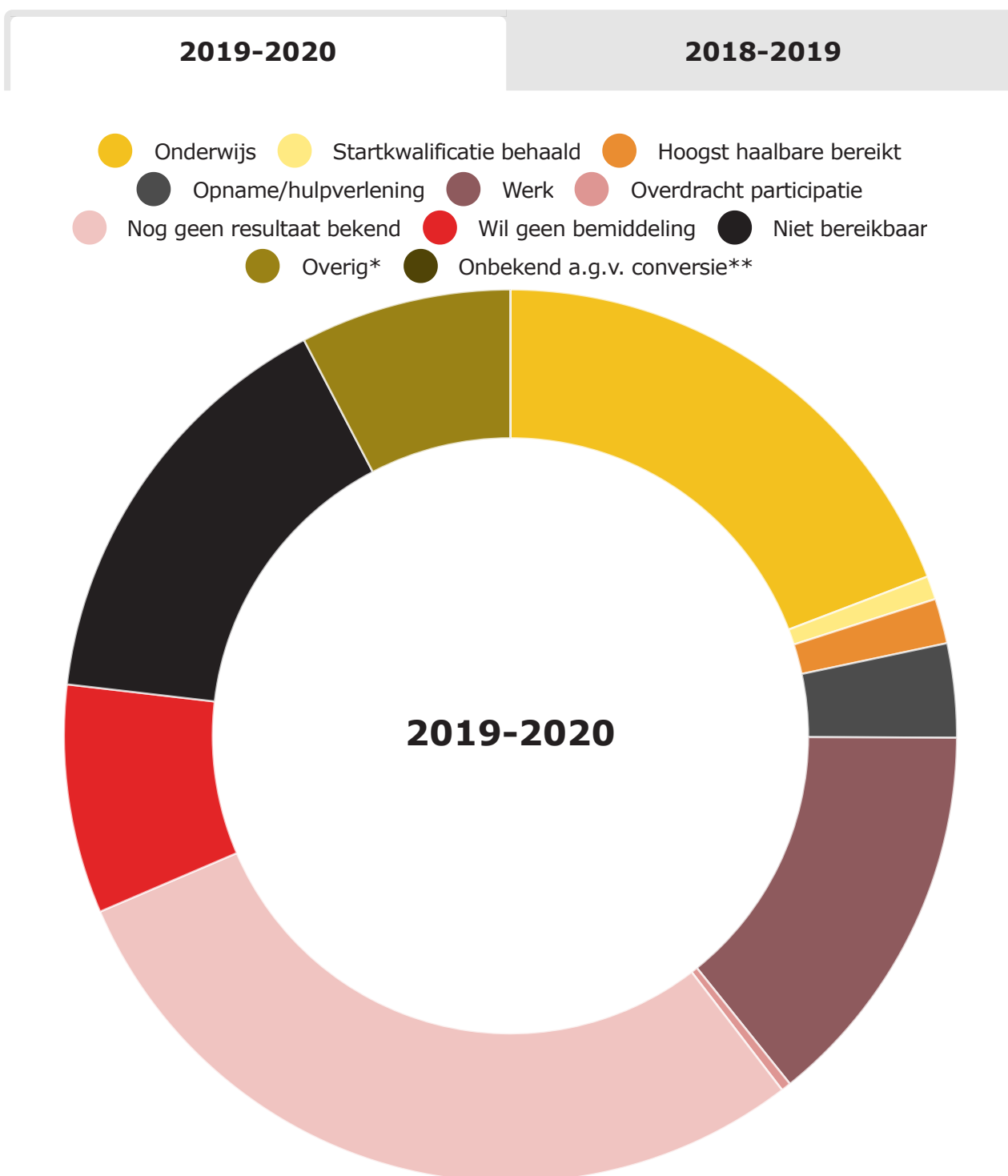
In samenwerking met regio'sgemeenten:
Berghijk, Best, Bladel, Cranendonck, Eersel, Geldrop-Mierlo, Heeze-Leende, Nuenen, Gemmen en Nieuwenhagen, Oirschot, Reusel-De Mierden, Son en Breugel, Valkenswaard, Veldhoven en Waalre

EINDHOVEN

Voor de jongeren die niet terug naar school willen, maar aangeven te willen werken, is in 2020 de focus gelegd op een warme overdracht naar werk. Dit betekent dat jongeren advies over mogelijkheden en de route naar werk hebben gekregen en zo nodig verwezen zijn naar het participatiebedrijf. Daarnaast is voor jongeren waarvoor hulpverlening nodig en gewenst was, actief contact gelegd met het wijk- of jeugteam.

Resultaat huisbezoeken vsv'ers

Door de huisbezoeken ontstaat zicht op de daadwerkelijke situatie van jongeren. Jongeren en ouders zijn zeer positief over de outreachende inzet van de gemeente.

*Overig: 23 jaar of ouder, onterechte melding, verhuisd buiten regio, e.d.

** Gevolg van overstap naar nieuw registratiesysteem in schooljaar 2018-2019

Bron: CLR

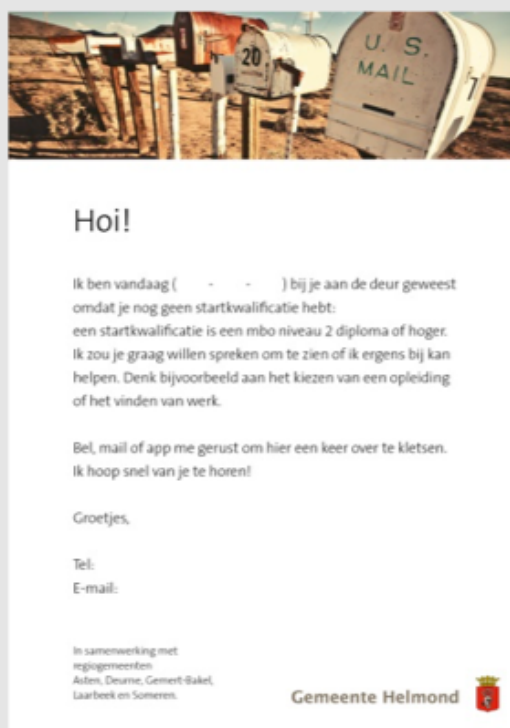
Bron: CLR

Wat valt op?

19% van de jongeren waar een huisbezoek is afgelegd, geeft aan weer naar school te gaan in schooljaar 2020-2021. In 2018-2019 betrof dit 16% van de jongeren.

14% van de jongeren werkt. In 2018-2019 was dit 28%. Van 409 jongeren waar een huisbezoek is afgelegd, is nog geen resultaat bekend. Deze jongeren zijn nog in begeleiding van de medewerkers die de huisbezoeken afleggen.

De afname van het percentage jongere dat werkt komt overeen met het resultaat van de begeleidingstrajecten van vsv'ers door RMC-loopbaanbegeleiders. Ook daar is sprake van een afname van het aantal jongeren wat uitstroomt naar werk. Als gevolg van corona is de arbeidsmarkt onder druk komen te staan, zeker voor de schoolverlaters zonder startkwalificatie.

Jongeren in een kwetsbare positie

Per 1 januari 2019 is de RMC-taak van gemeenten uitgebreid met een nieuwe taak: het volgen van deelname aan onderwijs en arbeidsmarkt van de jongeren in een kwetsbare positie (JIKP). Het gaat hierbij om jongeren van 16 tot 23 jaar die uitstromen uit het praktijkonderwijs en voortgezet speciaal onderwijs, Entree en vmbo-basis beroepsgerichte leerweg. In de regio is ervoor gekozen om ook de groep jongeren met een migratieachtergrond mee te nemen in de sluitende aanpak. Voor al deze jongeren is een startkwalificatie moeilijker of niet haalbaar en ligt de focus op toeleiding naar werk.

RMC heeft samen met partners de verantwoordelijkheid om een sluitend vangnet te bieden voor jongeren in een kwetsbare positie met als doel maatschappelijke uitval te voorkomen. Dit doet het RMC met de partners in de regio: scholen, jeugdhulp, wmo en participatie. Deze partijen hebben allen een eigen rol.

Het gaat om jongeren die vanwege een bijzondere thuissituatie, gedragsproblemen of specifieke leerbehoeften kwetsbaar zijn en daarmee een verhoogde kans hebben op maatschappelijke uitval zonder afgeronde opleiding of goed arbeidsperspectief. Zij bevinden zich op het snijvlak van onderwijs, arbeidsmarkt en (jeugd)zorg en hebben extra aandacht nodig om goed te worden voorbereid op de toenemende eisen die de samenleving, het onderwijs en de arbeidsmarkt aan hen stelt.

In 2019 zijn de gemeenten in de regio Zuidoost-Brabant gestart met de uitvoering van deze nieuwe taak

Rol RMC

RMC wil deze jongeren in beeld hebben en de juiste partijen op het juiste moment betrekken om de jongeren te begeleiden.

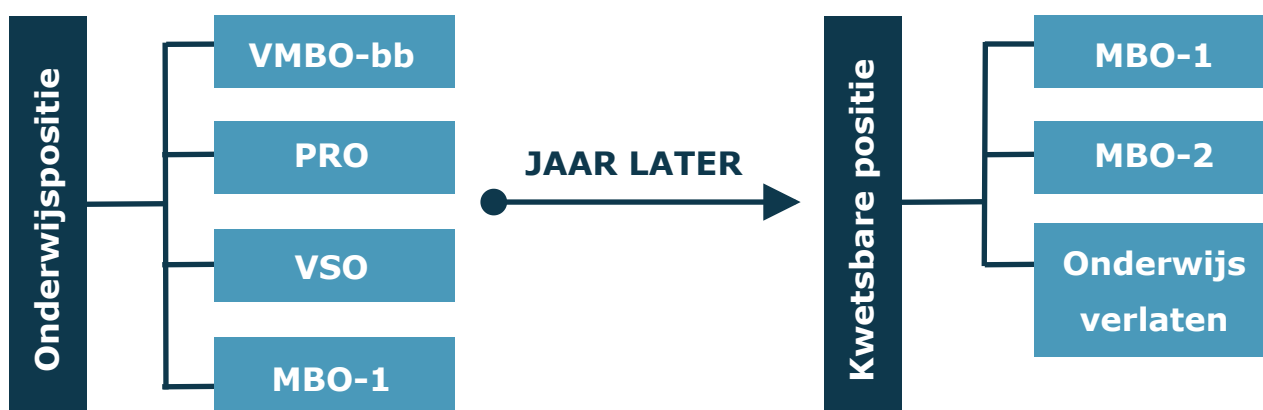
Door deze jongeren in beeld te brengen en te volgen:

- Kan sneller geschakeld worden wanneer blijkt dat een jongere hulp nodig heeft omdat deze uitvalt.
- Wordt informatie verzameld waarmee achteraf beoordeeld kan worden of interventies effectief zijn geweest en zo nodig de werkwijzen hierop aanpassen waardoor deze doelgroep nog beter geholpen kan worden.
- Kunnen tijd en middelen ingezet worden voor die jongeren die daadwerkelijk ondersteuning nodig hebben.

In schooljaar 2019-2020 is in de subregio Eindhoven-de Kempen een regionaal monitoringsysteem ingericht. Met dit systeem volgen scholen, gemeenten (jeugdhulp, wmo, RMC) en werkbedrijven de jongeren in een kwetsbare positie actief tijdens de overstap naar vervolgonderwijs, arbeid of dagbesteding.

Om het sluitende vangnet te borgen zijn met alle partners werkwijzen afgesproken en werkprocessen opgesteld waarin beschreven wordt wie, op welk moment aan zet is om de jongere te ondersteunen naar vervolgonderwijs, arbeid of dagbesteding.

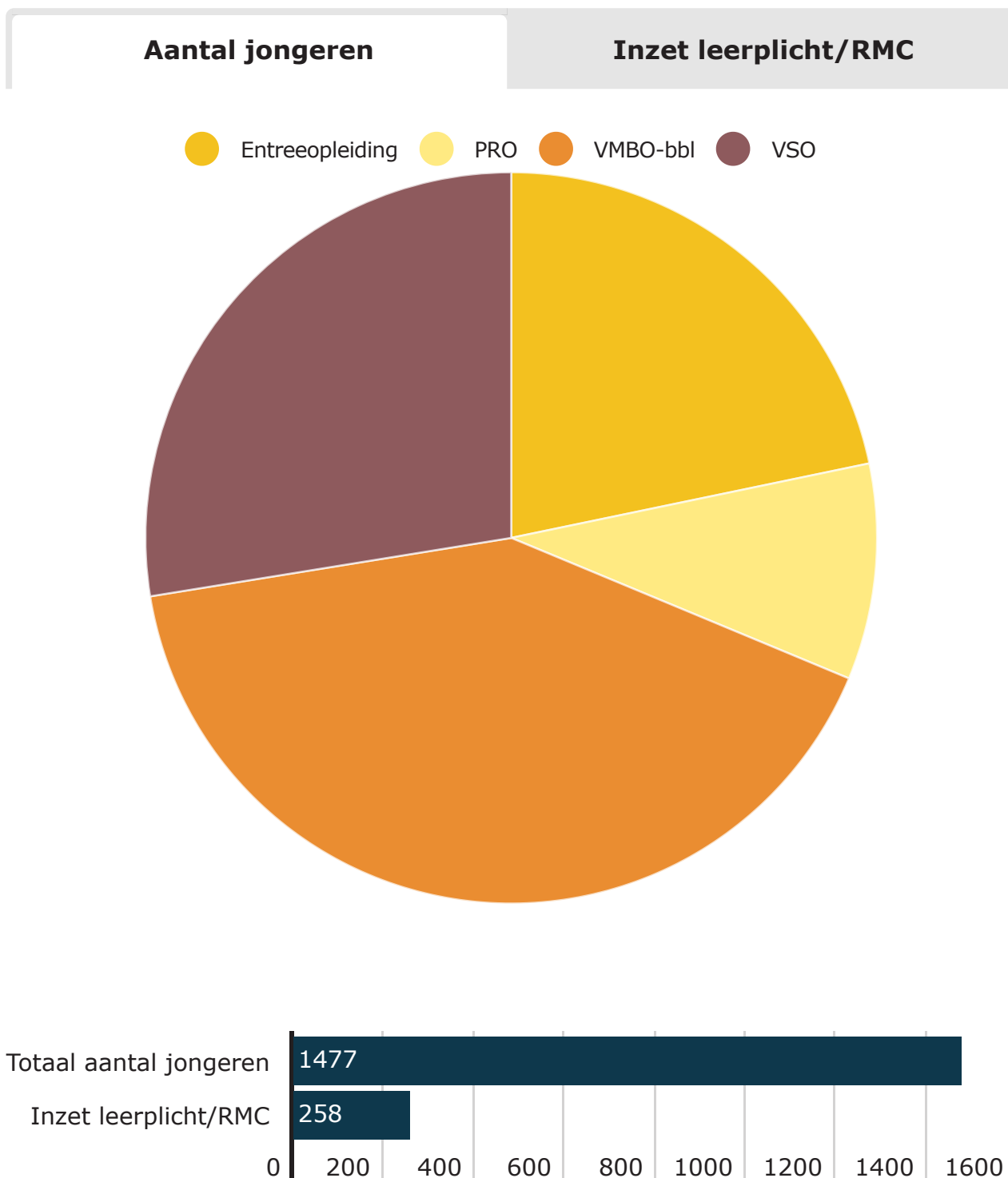
Schematische weergave van de definitie jongeren in een kwetsbare positie

Jongeren in een kwetsbare positie zijn jongeren die op 1 oktober van een jaar (t) schoolgaand zijn en onderwijs volgen in het vmbo-bb, pro, vso of mbo 1 en op 1 oktober van het volgende jaar (t+1) zitten in mbo 1, mbo 2 of het onderwijs hebben verlaten. Deze jongeren zitten in de leeftijdsgroep 12 tot en met 22 jaar, waarbij de peildatum 1 oktober van (t+1) is. Jongeren in een kwetsbare positie worden in kaart gebracht door het aanmaken van startsets. Deze startset wordt jaarlijks geleverd aan instellingen/scholen en contactgemeenten van RMC-regio's. Er worden inschrijvings-, onderwijs- en instellingsgegevens geleverd van zowel (t) als jaar (t+1).

De startset 2019-2020 telde in totaal 1477 jongeren in een kwetsbare positie die in schooljaar 2018-2019 de school hadden verlaten. In de startset van DUO en daarmee in onderstaande tabel ontbreken de jongeren met een migratieachtergrond. In het regionale monitoringsysteem volgt RMC ook deze uitstromende jongeren.

Onderwijspositie doelgroep 'jongeren in een kwetsbare positie' schooljaar 2018-2019

School van uitschrijving van de doelgroep 'jongeren in een kwetsbare positie' en inzet leerplicht/RMC schooljaar 2018-2019. Bron: CLR

Bron: CLR

De inzet van leerplicht/RMC bestond o.a. uit het monitoren van jongeren bij de overstap, advisering t.a.v. de overstap en verzuimgesprekken om schooluitval te voorkomen. Daar waar jongeren niet op een vervolgplek aankwamen, heeft leerplicht/RMC gezorgd voor een warme overdracht naar wijkteams en werkbedrijven.

Op 1-10-2020 volgen 753 (51%) jongeren die in schooljaar 2018-2019 de overstap maakten, vervolgonderwijs, veelal aan het mbo. Dit is eenzelfde percentage als in 2019.

204 jongeren (14%) werken, 5% minder dan in 2019. Als gevolg van corona zijn er minder banen beschikbaar op de arbeidsmarkt.

Uit de praktijk

Hans is een jongen met een stoornis in het autistisch spectrum. Via het participatiebedrijf werd hij op een duurzame werkplek geplaatst op een van de productielijnen bij de VDL. Al snel bleek dat het gevraagde tempo en de werkomgeving niet bij de persoonlijkheid van Hans pasten.

In overleg met de werkmakelaar werden de verwachtingen naar Hans bijgesteld en werd er uitgekeken naar een plek binnen een dagbesteding. Voorwaarde was een omgeving waar vooral aandacht was voor wat Hans wel kon en waar hij kon zijn wie hij is.

Nu werkt Hans als werknemer op de een zorgboerderij en verzorgt hij er de koeien, kippen en varkens. Hij zegt het erg naar zijn zin te hebben en er zich ook goed en thuis te voelen. Zijn moeder beaamt dat en zegt dat Hans veel ontspanner is, beter in zijn vel zit en ook elke dag weer graag naar zijn werk gaat. Allebei vinden dat Hans daar precies op de goede plek zit.

Nieuw

Met ingang van schooljaar 2020-2021 neemt ook de subregio Helmond-De Peel deel aan het regionaal monitoringsysteem. Dit betekent dat in de hele regio alle jongeren afkomstig uit praktijkonderwijs, voortgezet speciaal onderwijs, Entree en jongeren met een migratieachtergrond via één systeem aan de hand van regionale uniforme werkprocessen gevolgd en ondersteund worden tijdens de overstap naar vervolgonderwijs, arbeid of dagbesteding. De volgende stap is uitbreiding van deze werkwijze naar de kwetsbare jongeren die uitstromen uit vmbo-basis. In maart 2021 stelt de Bestuurscommissie Bestrijding schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten een nieuw RMC beleidskader vast voor de periode 2021-2024.

Samenvatting jaarverslag LP/RMC schooljaar 2019- 2020 en vooruitblik

De regio Zuidoost-Brabant geeft op uniforme wijze uitvoering aan het bestrijden van schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten onder jongeren in de leeftijd van 5 tot 23 jaar. Centraal staat het uitgangspunt één school – één leerplichtambtenaar of RMC-loopbaanbegeleider.

Speerpunt: iedere jongere die naar school kan, gaat ook naar school en haalt een startkwalificatie.

Algemeen

Schooljaar 2019-2020 is als gevolg van het coronavirus een bijzonder schooljaar geworden. Het zal duidelijk zijn dat corona forse invloed heeft gehad op kinderen en jongeren, op het werk van de uitvoerende ambtenaren leerplicht/RMC en daarmee op de cijfers en resultaten die vermeld staan in het jaarverslag.

Sinds 1 januari 2019 werkt de regio met een nieuw systeem voor Centrale Leerlingenregistratie (CLR). Dit resulteert in een trendbreuk in aantallen t.o.v. voorgaande jaren. In de overstap naar het nieuwe systeem is niet alles overgezet en zijn sommigen werkprocessen automatisch aangemaakt. Dit leidt tot accuratere cijfers, maar maakt vergelijking met eerdere schooljaren slechts beperkt mogelijk. Schooljaar 2019-2020 is het eerste volledige schooljaar waarin in het nieuwe systeem wordt geregistreerd en te beschouwen als nulmeting. Vanaf schooljaar 2020-2021 is een goede en betrouwbare vergelijking mogelijk.

Leerplicht (5-18 jaar)

Op 1 augustus 2019 wonen er 105.278 leerplichtige en kwalificatieplichtige jongeren van 5-18 jaar in de regio, 446 minder dan het jaar daarvoor. Voor 6.461 jongeren is er contact geweest met een leerplichtambtenaar (6%), 621 meer dan vorig jaar. Als gevolg van corona hebben scholen, ouders en wijkteams vaker contact opgenomen met leerplicht met vragen en zorgen over het naar school gaan.

Vanwege corona is het aantal meldingen wettelijk verzuim (minstens 16 uur in 4 weken) afgenomen en het aantal meldingen overig verzuim flink toegenomen.

Ongeoorloofd verzuim wordt door de meeste scholen vroegtijdig en goed gemeld bij leerplicht. De regionale afspraak is dat de school niet wacht tot er sprake is van wettelijk verzuim. Daarmee is het voor leerplicht mogelijk snel in te schatten of er sprake is van achterliggende problematiek.

Als gevolg van corona zijn scholen van 15 maart tot 1 juli een periode (gedeeltelijk) gesloten geweest. Hierdoor was het niet mogelijk de leerplichtwet te handhaven. Om te voorkomen dat kinderen en jongeren uit beeld zouden raken, is met de scholen afgesproken dat leerlingen waarmee moeilijk contact te krijgen was, toch gemeld zouden worden. In totaal hebben scholen vanaf 15 maart 502 verzuimmeldingen gedaan en heeft leerplicht contact opgenomen met ouders en leerlingen. Meestal met als resultaat dat weer werd deelgenomen aan het afstandsonderwijs. Bij 71 gezinnen waar leerplicht telefonisch geen contact kreeg, zijn deurbezoeken afgelegd. Ouders, leerlingen en scholen waardeerden de proactieve benadering van leerplicht.

Bij absoluut verzuim staat een jongere niet ingeschreven op een school zónder dat hiervoor een vrijstelling van leerplicht is. Dit staat haaks op het streven van de regio en vraagt om bijzondere aandacht. Bij absoluut verzuim is sprake van een toename: van 203 over vorig schooljaar naar 290 in het verslagjaar 2019-2020. Het nieuwe systeem signaleert snel dat er geen schoolinschrijving is, zodat leerplicht in actie kan komen. Vaak blijkt bij een check dat het gaat om een fout in de administratieve uitwisseling. Daarnaast wordt de toename veroorzaakt door nieuwkomers (asielzoekers, expats) die in de regio zijn komen wonen en als gevolg van de tijdelijke sluiting van scholen vanwege corona niet direct terecht konden op scholen. Geen reden tot zorg.

Gedurende het verslagjaar is 777 keer vrijstelling van leerplicht verleend (0,7% van de jeugdigen), in vergelijking met 795 in vorig verslagjaar. 2/3 van de vrijstellingen betreft het volgen van onderwijs in het buitenland, logisch voor een regio aan de grens. Bij 244 (0,2%) leerlingen gaat het om vrijstelling vanwege lichamelijke en psychische beperkingen. In 2018-2019 ging het om 236 vrijstellingen om die reden. De vrijstellingen betreffen vooral jonge kinderen die verblijven op gespecialiseerde kindercentra en uitstromen naar onderwijs als ze daar aan toe zijn.

Meer dan voorheen is er een beroep gedaan op de leerplichtambtenaar (8.800 keer 'inzet', 6% van de jeugdigen). Naast de wettelijke taken gaat dat om preventieve inzet om uitval te voorkómen: proactief reageren op een signaal uit het registratiesysteem, meedenken rondom bijv. kinderen met forse gedrags- of motivatieproblemen of bemiddelen als school, leerling en ouders er samen niet uitkomen. Dit schooljaar heeft corona en daarmee samenhangende vragen en zorgen gezorgd voor een extra toename van de inzet. De verwachting is dat dit ook in 2020-2021 het geval zal zijn.

Regionale Meld- en Coördinatiefunctie bestrijden voortijdig schoolverlaten (18-23 jaar)

Op 1 oktober 2019 wonen er 13.541 jongeren tussen 18 en 23 jaar zonder startkwalificatie in Zuidoost-Brabant. Veruit het merendeel volgt onderwijs. RMC-loopbaanbegeleiders richten zich op jongeren die op een school staan ingeschreven en verzuimen en op de jongeren die het onderwijs hebben verlaten. RMC richt zich in eerste instantie op het behalen van een startkwalificatie. Dit vergroot de kansen op een duurzame plek op de arbeidsmarkt. Om preventief te kunnen werken, sluit RMC aan bij intern zorgoverleg op mbo-scholen en bij multidisciplinaire zorgadviesteams. In de afgelopen jaren zijn huisbezoeken toegevoegd aan de werkwijze.

In 2019-2020 melden scholen 745 keer verzuim van jongeren tussen 18 en 23 jaar gemeld, 108 minder dan in 2018-2019. Opnieuw een direct gevolg van corona waardoor scholen een aantal maanden gesloten waren. Jongeren konden in die periode geen onderwijs op school volgen maar kregen afstandsonderwijs aangeboden. Ook met mbo-scholen is afgesproken dat zij ten tijde van de lock-down leerlingen waarmee moeilijk contact te krijgen was, konden melden. In totaal zijn 58 leerlingen gemeld. RMC neemt dan contact op. Bij 12 van hen zijn deurbezoeken afgelegd. Door de inzet van RMC kwam contact met school veelal weer tot stand en werd weer deelgenomen aan het afstandsonderwijs. Bij zorgen of angst gerelateerd aan corona zijn leerlingen en ouders verwezen naar de GGD of het wijkteam.

Bij 1.412 jongeren zijn huisbezoeken afgelegd. De uitbreiding van het aantal RMC-loopbaanbege-leiders, op basis van additionele financiering, vertaalt zich naar een forse toename van het aantal huisbezoeken onder jongeren met geen of een laag inkomen. 381 (27%) jongeren waarbij een huisbezoek is afgelegd, gaven aan een RMC loopbaangesprek te willen. Voor 139 is vervolgens een begeleidingstraject gestart om hen te ondersteunen bij het vinden van een nieuwe opleiding, werk of een combinatie van beide. Door het pro-actieve en persoonlijke contact 'aan huis' lijken jongeren meer open te staan voor ondersteuning naar school en/of werk.

Er zijn fors meer RMC begeleidingstrajecten uitgevoerd dan vorig schooljaar, een direct gevolg van de outreachende inzet die in de hele regio is uitgerold. Bij afgeronde trajecten is gekeken naar het resultaat. 37% van de jongeren stroomde uit naar een opleiding en 17% naar werk. In 2018-2019 was dit respectievelijk 35% en 31%. De lagere uitstroom naar werk in 2019-2020 heeft te maken met een afname in het aantal beschikbare banen als gevolg van corona.

De arbeidsmarkt is fors onder druk komen te staan en vooral de schoolverlaters zonder startkwalificatie vinden moeilijk werk. De verwachting is dat dit ook in 2020-2021 het geval zal zijn. Binnen de groep 22-jarigen heeft 86% een startkwalificatie, hetzelfde als in 2019. Daarbij geldt dat een groot deel van de 22-jarigen zonder nog op school zit en met een startkwalificatie de school zal verlaten.

Jongeren in een kwetsbare positie

Per 1 oktober 2019 zijn er in Zuidoost-Brabant 1.477 jongeren die een jaar eerder hun school hebben verlaten en als 'kwetsbare overstappers' te definiëren zijn, denk bijvoorbeeld aan praktijkonderwijs en voortgezet speciaal onderwijs. Ze stappen over naar vervolgonderwijs, werk of dagbesteding. Via het CLR-systeem volgt RMC de deelname aan onderwijs en arbeidsmarkt van deze jongeren in een kwetsbare positie. Per 1 oktober 2019 zijn er in Zuidoost-Brabant 1.477 jongeren die een jaar eerder hun school hebben verlaten. Van de 1.477 jongeren volgt een jaar later, 1 oktober 2020, de helft van de kwetsbare overstappers nog onderwijs. Dit is gelijk aan 2019. 200 van deze jongeren zijn aan het werk, minder dan in 2019. Ook deze jongeren ervaren de krapte op de arbeidsmarkt als gevolg van corona.

Evaluatie doelen 2019-2020

De doelen voor schooljaar 2019-2020 waren:

- minder vrijstellingen op medisch/psychische gronden omdat meer kinderen (deels) onderwijs volgen. Stand van zaken: benodigd wetsvoorstel gaat begin 2021 naar de Raad van State.
- verhogen rendement huisbezoeken door striktere aansturing op output: 'warme overdracht' naar werkbedrijf voor de minder zelfredzame jongeren. Gerealiseerd.
- borgen van het volgen/ondersteunen van de jongeren in een kwetsbare positie. Gerealiseerd.

Doelen schooljaar 2020-2021

- volgen en voorbereiden implementatie van grotere rol van het onderwijsveld waardoor op termijn minder vrijstellingen op medisch/psychische gronden nodig zijn;
- aansluiting realiseren van subregio Helmond-De Peel aan het regionaal monitoringsysteem en uitbreiden van deze werkwijze naar vmbo-basis. Dit betekent ketensamenwerking voor alle jongeren afkomstig uit praktijkonderwijs, voortgezet speciaal onderwijs, Entree, vmbo-b en jongeren met een migratieachtergrond; ook in de overstap naar arbeid of dagbesteding;
- vaststellen RMC-beleidskader 2021-2024 en vervolgens RMC-uitvoeringsplan 2021-2022;
- actieve bijdrage van RMC in het kader van jeugdwerkloosheid/corona om een start op de arbeidsmarkt mogelijk te maken.

Bron: CLR